

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

на тему: **КАТЕГОРІЯ КОМПАРАТИВНОСТІ ТА ЗАСОБИ ЇЇ
РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0359-ф
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.055 Романські мови
та літератури (переклад включно),
перша - французька
освітньо-професійної програми
Мова і література (французька)
Приходько Аліна Русланівна

Керівник к.ф.н., доц. Морошкіна Г.Ф.

Рецензент к.ф.н., доц. Шаргай І.Є.

Запоріжжя – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології і перекладу
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша - французька
Освітня програма Мова і література (французька)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Шаргай І.Є., к.ф.н., доц
«___» _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ПРИХОДЬКО АЛІНИ РУСЛАНІВНИ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Категорія компаративності та засоби її репрезентації у французькій мові»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Морошкіна Галина Федорівна
к.ф.н., доцент

затверджена наказом ЗНУ від «23» квітня 2020 року № 483-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту) 07.12.2020

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту): наукові статті з компаративістики, посібники з теорії вивчення компаративних зворотів, філологічні дослідження, присвячені вивченню порівнянь та публіцистичних статей.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1) Опрацювати наукові джерела, щодо поняття «категорії порівняння», специфіки публіцистичного тексту.

2) Розглянути існуючі структурні типи та засоби вираження порівняльних конструкцій у французьких фразеологічних словниках.

3) Виявити особливості порівняльних зворотів у сучасній публіцистичній мові.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Морошкіна Г.Ф., к.ф.н., доц.	24.04.2020	24.04.2020
Розділ 1	Морошкіна Г.Ф., к.ф.н., доц.	15.06.2020	15.06.2020
Розділ 2	Морошкіна Г.Ф., к.ф.н., доц.	20.10.2020	20.10.2020
Висновки	Морошкіна Г.Ф., к.ф.н., доц.	16.11.2020	16.11.2020

6. Дата видачі завдання 24.04.2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Срок виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	квітень 2020	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	квітень 2020	виконано
3.	Написання вступу	травень 2020	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	червень 2020	виконано
5.	Написання практичного розділу	серпень 2020	виконано
6.	Формулювання висновків	вересень 2020	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	грудень 2020	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	грудень 2020	виконано
9.	Захист	грудень 2020	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

А.Р. Приходько

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Г.Ф. Морошкіна

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____ Т. М. Уділова

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 61 сторінок, 61 джерел.

Об'єкт дослідження – порівняльні конструкції у сучасній французькій мові.

Предмет дослідження – структурно-семантичний та функціональний аналіз порівняльних конструкцій у публіцистичному тексті.

Мета: виявити особливості порівняльних зворотів у фразеологічних словниках та проаналізувати їх у сучасній французькій публіцистичній мові.

Теоретико-методологічні засади: наукові роботи як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Зокрема: Огольцев В.М., Гальперін І., Новосьолов М.М., Арутюнова Н.Д., Arnaud P.J.L, Vacry P., Vonhomme M., Ricalens-Pourchot N. та ін.

Отримані результати: проведений аналіз дозволяє дійти висновків, що порівняльні конструкції у публіцистичному тексті у більшості випадків мають алюзійний характер, адже відносять рецепієнта до певних вже відомих історичних, політичних подій та соціокультурних фактів. Констатуємо, що порівняльні звороти, використані автором публіцистичних статей вказують на його оцінку тим подіям або явищам, яким присвячений зміст тексту. Проте, не завжди у передовій статті можемо зустріти компаративи, написані журналістом, бувають випадки цитувань політичних та соціальних діячів. Також, можемо сказати, що регламент передової французької публіцистичної статті не дозволяє широке використання компаративних конструкцій, адже вони несуть за собою особисту оцінку та відношення автора і мають безпосередній персональний вплив на рецепцію читача.

Ключові слова: *компаратив, порівняльний зворот, порівняльна конструкція, передова публіцистична стаття, об'єкт порівняння, предмет порівняння, модуль порівняння.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Розділ 1 Теоретичні засади вивчення категорії порівняння.....	7
1.1. Поняття категорії порівняння	7
1.2. Філософське трактування категорії порівняння.....	10
1.3. Психолінгвістична природа порівнянь.....	14
1.4. Порівняння у філологічних дослідженнях	16
Розділ 2 Публіцистичний текст та його специфіка.....	24
2.1. Публіцистичний текст : основні жанрові характеристики	26
2.2. Типи публіцистичних текстів.	29
2.3. Передова стаття та її структурно-функціональні особливості.....	31
Розділ 3 Граматичні та функціональні особливості порівняльних конструкцій у мові та у сучасному мовленні.....	34
3.1. Вивчення компаративних структур зафіксованих у фразеологічних словниках.....	34
3.2. Функціональні особливості порівняльних конструкцій у сучасній публіцистиці.....	38
Загальні висновки до роботи:.....	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:.....	57
ДОДАТОК А.....	62

ВСТУП

Здібність до саморозвитку і пізнання нової інформації є однією з найважливіших дарувань та потреб людини. Маючи певний обсяг знань, людина постійно прагне до його розширення завдяки аналізу оточуючого світу, порівнянням нових, ще невідомих їй явищ і образів з тими, які вона вже міцно засвоїла і усвідомила. Знаходження загальних ознак у абсолютно різних, не пов'язаних між собою об'єктів, або відмінностей у близьких, споріднених – величезне досягнення людського мислення. Психологи кажуть, що порівняння – це одна з логічних операцій мислення, суть якої полягає в зіставленні однакових по модальності ознак і властивостей різних предметів між собою. За Є. А. Клімовим порівняння є одним з механізмів пізнання навколишнього світу людиною і його віддзеркалення в мові [Клімов 2004, с. 14]. Пізнавальну (гносеологічну) функцію порівняння підкреслював ще К.Д. Ушинський. За його словами: «порівняння є основою будь-якого розуміння і всякого мислення. Все в світі ми дізнаємося не інакше, як через порівняння ... Тому нас марно дорікають в тому, що ми всюди наполягаємо на порівнянні, іншого шляху для розуміння предметів зовнішньої природи немає» [Ушинский 2006, с. 312].

Вище сказане обумовлює **актуальність** даного дослідження.

Об'єкт дослідження – порівняльні конструкції у сучасній французькій мові.

Предмет дослідження – структурно-семантичний та функціональний аналіз порівняльних конструкцій у публіцистичному тексті.

Мета: виявити особливості порівняльних зворотів у фразеологічних словниках та проаналізувати їх у сучасній французькій публіцистичній мові.

Для досягнення поставленої мети ставимо наступні **завдання**:

- 1) Опрацювати наукові джерела, щодо поняття «категорії порівняння», специфіки публіцистичного тексту.

- 2) Розглянути існуючі структурні типи та засоби вираження порівняльних конструкцій у французьких фразеологічних словниках.
- 3) Виявити особливості порівняльних зворотів у сучасній публіцистичній мові.

Методи дослідження: метод аналізу словникових дефініцій, метод суцільної вибірки, структурно-семантичний та функціональний аналізи, зіставний аналіз порівняльних конструкцій, зафіксованих у словнику та у публіцистичному тексті, комплексний аналіз.

Практичне значення дослідження: використання досліджень на заняттях з практики мови, лексикології та стилістики.

Теоретичними засадами поданого дослідження послуговували наукові роботи як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Зокрема: Арутюнова Н.Д., Гальперін І., Новосьолов М.М., Огольцев В.М., Arnaud P.J.L, Vacry P., Bonhomme M., Ricalens-Pourchot N. та ін.

Матеріалом для вибірки компаративних одиниць слугували французькі фразеологічні словники, та такі видання як: «Le Figaro», «Le Monde», «Libération», «Le Point», «Investir», «Le Figaro Economie», «Le Figaro Magazine», «Socialter», «Les Echos», «Le figaro et vous».

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому та другому розділах подаються загальні відомості про поняття та особливості порівняльних зворотів, та передової публіцистичної статті.

Третій розділ містить власний аналіз порівняльних зворотів, відібраних із французьких словників та публіцистики.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок 56, кількість використаних джерел 60.

Головні поняття: *компаратив, порівняльний зворот, порівняльна конструкція, передова публіцистична стаття, об'єкт порівняння, предмет порівняння, модуль порівняння.*

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ ПОРІВНЯННЯ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ТЕКСТІ

1.1 Поняття категорії порівняння

Порівняння є категорією, що вивчається не тільки в рамках літературознавства, а і в багатьох інших науках, таких як філософія, психологія, логіка, та лінгвістика. З точки зору логіки як науки, порівняння виступає розумовою операцією. Дослідження лінгвістичного аспекту порівняння передбачає розгляд його семантичних типів, засобів вираження, їх системної взаємодії.

Розглянемо дефініції даної категорії у французьких словниках.

За французьким словником **Larousse**: «Action de comparer, de rapprocher des personnes ou des choses pour examiner leurs ressemblances ou leurs différences ; rapprochement.» (Процес порівняння, об'єднання суб'єктів або об'єктів для вивчення їх схожості або відмінності; зближення) [Larousse].

Словник **Petit Robert de la langue française** дає наступне визначення: «Comparaison (lat. comparatio) – le fait d'envisager ensemble (deux ou plusieurs objets de pensée) pour en chercher les différences ou les ressemblances». [Le Petit Robert 2017].

Trésor de la langue française наводить декілька визначень: «**COMPARAISON**: Acte intellectuel consistant à rapprocher deux ou plusieurs animés, inanimés concrets ou abstraits de même nature pour mettre en évidence leurs ressemblances et leurs différences. **CRIT. LITTÉR., RHÉT.** Rapprochement établi dans le langage entre deux termes que l'esprit lie en raison d'une certaine analogie, dans une intention poétique ou pour les éclairer l'un par rapport à l'autre» [Trésor].

Модель порівняння включає в себе об'єкт порівняння (що порівнюють), еталон порівняння, з чим порівнюють, загальну ознаку порівняння, показник порівняльних відносин. Залежно від цілей, які ставить перед собою

порівнювальний суб'єкт, порівняння виконує в мові різні функції, що пояснює мовну своєрідність порівнянь і їх типологію.

Ще з Аристотеля бере початок традиція розрізнення образних і необразних порівнянь. Власне образними порівняннями ми, слідом за Аристотелем, будемо вважати порівняння, в яких об'єкт і еталон порівняння належать до різних онтологічних класів, встановлюють близькість явищ, віддалених одна від одної. Образні і необразні порівняння отримали в лінгвістиці назву логічних порівнянь завдяки В.М. Огольцеву. Логічне порівняння - це встановлення подібності та відмінності предметів і явищ дійсності. Тоді як порівняння-уподібнення (або образне порівняння) являє собою також порівняльну конструкцію, побудовану на основі логічного порівняння, але служить іншим цілям мовного вираження. В образному порівнянні зіставляється конкретний предмет з відповідним йому поняттям. Цю особливість співвідношення елементів зазвичай і називають специфікою образного порівняння. Відмінності між образним і логічним порівнянням полягає в тому, що елементами образного порівняння є різнорідні елементи [Огольцев 2008].

Сьогодні порівняння прийнято розподіляти не на дві, а на три групи: логічне, образне і стійке. Логічному і образному порівнянням вже дано пояснення вище. Охарактеризуємо стійке порівняння через різницю з вільною порівняльної конструкцією (образним порівнянням). Вільна порівняльна конструкція виражає ознаку при безпосередньому відчутті і виступає як засіб вираження сприйняття. Стійка ж порівняльна конструкція виражає узагальнену індивідуальну ознаку, здатну проявитися в різних предметах даного класу і виступає як засіб вираження не сприйняття, а уявлення [Огольцев 2008].

Деякі лінгвісти відносять порівняння до тропів (Морен. М.К.), де слова набувають іншого, не властивого їм значення, але так, що мова при цьому не тільки не втрачає ясності, а навіть збільшує її. В основі тропа лежить зіставлення подібних за певними ознаками явищ, що співвідносяться між

собою. За допомогою тропів досягається естетичний ефект виразності, перш за все, в художній, ораторській та публіцистичній мові (але також і в побутовій, науковій, в рекламі і т.п.).

Порівняння як троп, являє собою синтагматичне відхилення від мовної норми, при якому зближуються два предмети, явища за ознакою, що найкраще виражає задум, позицію, світовідчуття автора.

Порівняння є простою формою образної мови. Майже будь-який образний вислів можна звести до порівняння: золоте листя; листя золоте немов золото (*or des feuilles; les feuilles sont jaunes comme l' or*).

Віднесення порівняння до тропів завжди викликало полеміку серед лінгвістів. Дехто вважає, що в порівняннях значення слів не зазнають змін, інші стверджують, що і в цьому випадку відбувається «прирошення сенсу» і образне порівняння є самостійною семантичною одиницею. Тільки при такому розумінні порівняння можна вважати тропом в точному значенні терміну [Гальперин 2006, с. 228].

Поширеним явищем в стилістиці французької мови є десемантизація порівняння. Десемантизація характеризується відходом від лексичного значення компонентів, що входять до порівняння, втратою ними словесних властивостей і розвитком прислівникового значення [Десемантизованные сравнения 2001].

Десемантизовані порівняння використовуються в мові досить часто, наприклад: бігати (кидатися, носитися, метатися) як очманілий. Примітною ознакою десемантизованих порівнянь є можливість вживання з практично необмеженою кількістю визначених слів. Десемантизовані порівняння можна розглядати як прислівники міри і ступеня, наприклад: як пити дати (означає обов'язково, неодмінно, напевно).

Існує безліч підходів до вивчення порівняння і безліч його класифікацій. Гальперін стверджує, що деякі лінгвісти (Морен. М.К.) відносять порівняння до тропів, інші вважають його найпростішою формою вираження, що містить

уподібнення одного предмета іншому, однієї ситуації іншій [Гальперин 2006, с. 144].

Таким чином, у поданій роботі під поняттям порівняння будемо розуміти розгляд двох чи більше живих, неживих, конкретних чи абстрактних об'єктів для висвітлення їх подібності та відмінностей. Судження, які виражають результат порівняння, мають на меті розкриття змісту понять про порівнювані об'єкти, в цьому відношенні порівняння використовується в якості прийому. Вчені виокремлюють такі основні типи порівнянь: логічні, або необразні порівняння, що встановлюють подібність і відмінність предметів і явищ дійсності, та образні, або порівняння-уподібнення, що являє собою також порівняльну конструкцію, побудовану на основі логічного порівняння, але служить іншим цілям мовного вираження.

1.2 Філософське трактування категорії порівняння

У філософському словнику під редакцією І. Т. Фролова ми знаходимо наступне пояснення поняття: «Порівняння - це зіставлення об'єктів з метою виявлення рис подібності або рис відмінності між ними, що є важливою передумовою процесу пізнання, узагальнення. Порівняння відіграє велику роль в умовиводах за аналогією. Судження, які виражають результат порівняння, мають на меті розкриття змісту понять про порівнювані об'єкти, в цьому відношенні порівняння використовується в якості прийому, доповнює, а іноді змінює визначення» [Философский словарь 1981, с. 349].

Новосолов М.М. так визначає категорію порівняння у філософії: «Порівняння, акт мислення, за допомогою якого класифікується, упорядковується і оцінюється зміст буття і пізнання; у П. світ осягається як «зв'язна різноманітність» [Новосолов 1977]. Акт порівняння полягає в попарному зіставленні об'єктів з метою виявлення їх відносин; при цьому умови, або підстави є істотними, порівняння - ознаки, які як раз і детермінують можливі відносини між предметами.

Порівняння має сенс тільки в сукупності «однорідних» предметів, що утворюють клас. Порівнянність предметів в класі (*tertium comparationis*) здійснюється за ознаками, істотними для даного розгляду, при цьому предмети, які можна порівняти за однією підставою, можуть бути непорівнянні по іншому. Так, всі люди порівнянні за віком, але, наприклад, по відношенню «бути старшим» можна порівняти не всіх.

Найпростіший найважливіший тип відносин, що виявляються шляхом порівняння, - це відносини тотожності (рівності) і відмінності. Порівняння за цими відносинами, в свою чергу, призводить до уявлення про універсальну порівнянність, тобто про можливість завжди відповісти на питання, тотожні предмети або різні. Припущення про універсальну порівнянність іноді називають абстракцією порівнянності; остання грає важливу роль в класичній математиці, особливо в безлічі теорії.

Порівняння за відносинами порядку зазвичай зв'язується з ієрархічними класифікаціями предметів, а порівняння за властивостями - з класифікаціями іншого роду - з так званими розбивками на класи абстракції [Новосьолов 1977].

Порівняння - акт мислення за допомогою якого на основі фіксованої установки оцінюється, упорядковується і класифікується зміст пізнання. Онтологічною передумовою порівняння є реальна подібність і відмінність об'єктів пізнання, їх ознаки і відносини між ними. Гносеологічною передумовою порівняння є завжди апріорна установка на той чи інший результат, задана підставою порівняння [Нова філософська енциклопедія 2010]. У його елементарному вигляді порівняння «є розумове зближення реальних фактів ... Наскільки зближені факти збігаються, зіставлення їх супроводжується почуттям тотожності або схожості. І навпаки, наскільки вони не збігаються, зближення їх супроводжується відчуттям різниці або відмінності » [Троїцький 1882].

Таким чином, за допомогою порівняння світ досягається як чітка різноманітність за умови, що сам акт порівняння має сенс лише для тих

об'єктів «між якими є хоч якась подібність» [Юм 1965], тобто в сукупності однорідних предметів, що утворюють клас (множинність). Порівнянність предметів в класі (*tertium comparationis*) здійснюється за ознаками, визначеними у цьому класі і істотними для даного розгляду. При цьому елементи класу, які можна порівняти за однією підставою, можуть бути непорівнянні за іншою. Наприклад, за підставою «жити на одній планеті» можна порівняти всіх людей, а за підставою «бути предком по прямій лінії» непорівнянні навіть численні близькі родичі. Найважливіший тип відносин, що виявляється шляхом порівняння, - це відносини тотожності і відмінності. Порівняння за об'єднанням цих відносин породжує думку про універсальну порівнянність, про можливість завжди відповісти на питання «тотожні або різні?». Предмети сприйняття, чуттєвого досвіду в цьому сенсі можна порівняти завжди, але абстрактні об'єкти не завжди можна порівняти з цієї підстави, оскільки відмінність визначається тут не безпосередньо свідченням почуттів, а є результатом логічної рефлексії (як логічне заперечення тотожності). В цьому випадку, якщо проблема порівняння за підставою «тотожне або різне» є масовою проблемою (залежить від параметра, як це буває зазвичай в математиці), вона не тільки нетривіальна, але і далеко не завжди вирішувана. Відволікаючись від принципової неможливості в ряді випадків вирішити проблему порівняння або ж від тимчасової її невирішеності, природно ввести поняття про «абстракції порівнянності» [Lazarev 1971] як нетривіальне припущення в рамках інших, більш сильних теоретичних абстракцій [Нова філософська енциклопедія 2010].

Якщо основа порівняння є частковим порядком, то порівняння зводиться до розгляду відносин $a = b$, $a > b$, $a < b$, визначення яких дається аксіомами рівності і порядку, а їх взаємозв'язок виражається т.зв. аксіомою трихотомії: $a = b$ або $a > b$ або $a < b$. Спільно вони представляють систему постулатів порівняння [Шатуновский 1923] або, інакше, логіку порівняння. При цьому порядок може бути якісним або доповнюватися кількісною оцінкою, як у випадку вимірювання або коли порівняння використовується в практиці

експертних оцінок. Взагалі ступінь властивості (характерності) ознаки предмету може підлягати кількісній оцінці, а може і не підлягати, що зазвичай залежить від даної ознаки або завдання порівняння. Але в будь-якому випадку зазначена вище логіка порівняння не залежить від його запровадження.

Порівняння за відносинами порядку природно пов'язано з ієрархічними класифікаціями, порівняння за властивостями - з класифікаціями іншого роду, з т.зв. розбивками на «класи абстракції» (еквівалентності, рівності). Останні мають місце і в тому випадку, коли схожість об'єктів за властивістю збігається з відношенням рівності, що буває, однак, не завжди. Для нечітких властивостей, таких, наприклад, як непомітність, схожість є більш широким відношенням, ніж рівність. Порівняння за нечіткими властивостями призводить і до нечіткого поділу на класи, званими «класами толерантності».

У методології науки операція порівняння використовується і незалежно від її екзистенціальних передумов. При цьому вона настільки вбудована в систему наукових методів, що Е. Мах вважав її найважливішою операцією, якою створюється наука. У назві багатьох наукових напрямків явно відображена їх зв'язок з операцією порівняння («порівняльна анатомія», «порівняльна палеонтологія», «порівняльне мовознавство» і ін.). Особливо виділяється і порівняльний метод.

У логіці операцію порівняння явно не виділяють, незважаючи на універсальний характер її використання в мові дослідника (в метамові) при описі дедуктивних і особливо індуктивних умовиводів, зокрема аналогії. Зате в теорії кінцевих (цифрових) автоматів операція порівняння є фундаментальною. Тут реалізується її математичний сенс - «порівнянність за модулем». Теорією порівнянь в цьому сенсі скористався і І.І. Жегалкіна для подання логіки висловлювань як арифметики вирахувань за модулем два.

Порівняння служить важливим виразним прийомом, що характеризує не тільки значення слів, але нерідко стиль і індивідуальність опису (або оповідання) у віршовій мові і в художній прозі, де особливу роль відіграє контрастність значень, що зіставляється (і протиставляється) в порівнянні слів.

В теорії літератури порівняння як художній прийом є спеціальним предметом вивчення і проблемою стилістики [Нова філософська енциклопедія 2010].

Отже, з усього вище сказаного можемо зробити висновок, що у філософії поняття порівняння трактується як акт мислення за допомогою якого на основі певної установки аналізується, класифікується, оцінюється зміст пізнання. Філософами розглядаються різноманітні підстави за якими відбувається операція порівняння, такі як: порівняння за ознаками, за відносинами, за властивостями. Також у філософських дослідженнях знаходимо посилання на розуміння категорії порівняння у логіці та методології. Е. Мах у своїх дослідженнях стверджував, що порівняння є найважливішим актом створення и розвитку будь-якої науки, тоді як у логіці чіткого визначення поняття «порівняння» не зустрічаємо.

1.3. Психолінгвістична природа порівнянь

Вивчаючи категорію порівняння в усіх її проявах не можемо не звернутися до психолінгвістики. З філологічної точки зору психолінгвістика – наука про психічне в мові (Бодуен де Куртене), про використання людиною мови, про те як вона будує своє мовлення за точки зору процесу та результату [Красных 2001, с 13].

За Ж. Піаже мова – є джерело мислення. Мова, мислення та мовлення невідривно пов'язані. «Завдяки мові предмети і події виявляються доступними не тільки для безпосереднього сприйняття, але і включаються в систему понять і відносин, яка в свою чергу, збагачує знання про них» (Ж. Піаже) [Психолінгвістика 1984].

Одним із важливих питань для психолінгвістів є те, як впливати на реципієнта та які мовні інструменти впливу на масову свідомість найбільш дієво дозволяють змінювати сприйняття дійсності й формувати певні цінності. Дослідники вивчають, як ефективно використовувати ресурси мови, щоб вплинути, або, навпаки, протистояти маніпуляції. Важливо враховувати, що,

на протипагу впливу на усвідомлене, раціональне мислення, маніпулятор нерідко вдається до сугестії – непрямого прихованого впливу [Булах 2015].

Основним інструментом маніпуляції є мовні одиниці. В першу чергу, для ефективного комунікативного впливу використовується глибинний ресурс семантики мовних одиниць. Маніпулятивні технології дозволяють реперезентувати об'єктивні явища як ті, що дістають схвалення або сприймаються негативно. Об'єктивний світ соціуму обирає серед ресурсів мови окремо ті, які потенційно можуть виконувати функцію впливу, формувати оцінне сприймання інформації в аудиторії [Булах 2015].

В якості мовної одиниці ми обираємо порівняння.

Безперечно, елементи порівняльних зворотів, що розміщені в певній послідовності, не сприймаються реципієнтами відірвано від контексту: порівняння (суб'єкт, основа, об'єкт) і як когнітивна, і як мовленнєва категорія залишається складовою ширшого контексту, поза яким (як окремо виділена одиниця) не існує (за виключенням, однак, тих зворотів, що стали надбанням мови й існують у мовній свідомості адресанта як певна когнітивна заданість).

У науковій літературі існують різні підходи до психолінгвістичного аналізу мови медіа, та найчастіше виокремленню підлягають мовні одиниці, проаналізовані за наявністю в них експресивності, емоційності, оцінки, асоціативних зв'язків та спосіб зв'язку цих одиниць у тексті. Засобами мовної маніпуляції в такому аспекті аналізу можуть бути мовні одиниці всіх рівнів – від фонетичних до текстових. Серед засобів маніпуляції С. Виноградова виділяє, зокрема, три рівні таких засобів: фонографічний, лексичний і граматичний [Виноградова 2010, с. 95]. Лексичні засоби мовленнєвої маніпуляції становлять, у концепції автора, найбільш різноманітний інструментарій для мовленнєвого впливу. С. Виноградова розподіляє лексичні одиниці в залежності від того, який аспект лексичної одиниці як мовного знаку – семантики, синтактики чи прагматики – актуалізується в реалізації маніпуляції, й відповідно розподіляє лексичні інструменти мовленнєвої маніпуляції на три групи: лексико-семантичні, лексико-синтаксичні і лексико-

прагматичні [Виноградова 2010, с. 95]. З огляду на наведену класифікацію, порівняння відносяться до лексико-синтаксичних засобів впливу, мета яких виділити саме той аспект явища, який насамперед цікавить автора, сконцентрувати на ньому увагу, або ж навпаки, приховати деякі властивості. Лексичні одиниці, отже, завдяки конотативному компоненту, який може бути оцінним, емотивним, експресивним, стилістичним, ідеологічним, постають найбільш ефективними засобами мовного впливу.

Як зазначає Ю. Шерковін, найбільш оптимальною комунікація впливу є тоді, "коли в інформації представлені дві форми відображення дійсності – раціональна та емоційна, коли логічні аргументи доповнюються образними" [Шерковин 1973, с. 182–183]. Такими образними аргументами, на переконання автора, є мовні одиниці з виразною експресивністю та оцінною конотацією, що підкреслюють важливість повідомлення.

1.4 Порівняння у філологічних дослідженнях

Маючи на увазі поняття порівняння як акт зіставлення двох чи більше живих, неживих, конкретних чи абстрактних об'єктів для висвітлення їх подібності та відмінностей, звернемося до робіт науковців та розглянемо дану категорію з філологічної точки зору.

На думку українських вчених, М.І. Пентилюка та О.А. Галича, структура порівняння має три елементи: те, що порівнюється, те, з чим порівнюється, і та ознака за якою порівнюється. В свою чергу М.С. Зарицький виділяє суб'єкт, об'єкт та зав'язку, або основу порівняння, за допомогою чого порівнюються суб'єкт з об'єктом [Збірник наукових праць 2014]. А. Ткаченко зазначає, що порівняння включає в себе два компоненти: компарандум, тобто те, що порівнюють, компаратум – те, з чим порівнюють, та підставу для порівняння [Збірник наукових праць 2014].

Порівняння має певну структуру, що відрізняє його від інших засобів образотворчості: *le comparé* або *le thème* (те, що порівнюється, суб'єкт), *le comparant* (те, з чим порівнюється, об'єкт), *le motif* (мотив, модуль порівняння),

L'outil de comparaison (засіб порівняння) [Les figures de style]. Засоби вираження даного компаративного тропа досить різні, що дозволяє його вживання в різних комунікативних ситуаціях: художній стиль, публіцистичний, розмовний. Рідше порівняння зустрічаються в науковому та офіційно-діловому стилях.

Компаративні структури представляють собою щільно оформлені компаративні єдності, аналогічні по логіко-предметному складу до роздільно оформлених компаративних структур.

Як і будь-який компаративний троп, порівняння має певну структуру, що складається з чотирьох компонентів:

«*Cette jeune fille est belle comme une rose*». (Ця дівчина гарна як роза).

1. суб'єкт порівняння – *Cette jeune fille*;
2. об'єкт порівняння – *une rose*;
3. модуль порівняння – *est belle*;
4. засіб порівняння – *comme*.

У деяких випадках модуль порівняння може бути опущений: «*Cette jeune fille est comme une rose*». Таке порівняння називають невмотивованим.

У розгорнутих порівняннях присутні всі чотири компоненти порівняння (об'єкт, суб'єкт, засіб порівняння та мотив порівняння).

Приклад: «Він (суб'єкт порівняння) здоровий (модуль порівняння), як (засіб порівняння) бик (об'єкт порівняння)».

У розгорнуте порівняння включаються два паралельних образи, в яких автор знаходить багато спільного. Художній образ, який використовується для розгорнутого порівняння, додає опису особливої виразності.

У скорочених порівняльних конструкціях присутні тільки суб'єкт і об'єкт порівняння, а третій компонент (модуль порівняння) опущений.

За своєю структурою близький до порівняння ще один компаративний троп - метафора. Але в метафорі зв'язок між явищами більш тісний, ніж в порівнянні. Д. Арутюнова вважає метафору «скороченим порівнянням» через

відсутність порівняльного компонента - як, подібно, немов і т.д. При розгляді структури метафори виділяють два основних компоненти:

- порівняне (*le comparé*), що позначає реального референта, який обов'язковий в порівнянні, але не в метафорі;

- те, з чим порівнюється (*le comparant*). Це завжди віртуальний референт [Арутюнова 1990, с. 18].

У метафорі суб'єкт і об'єкт взаємозамінні, що і відрізняє цей троп від порівняння, в якому подібне взаємо заміщення двох елементів виключено.

Крім того, метафора позбавлена засобу порівняння (*l'outil de comparaison*), що є обов'язковим елементом порівняння («*Elle est une écrevisse*»).

Особливістю французького порівняння є конотативне злиття (*la fusion connotative*) двох елементів. При порівнянні суб'єкт і об'єкт обмінюються конотативними значеннями, зберігаючи семантичну автономність, викликаючи у мовця певну уяву, тоді як в метафорі суб'єкт і об'єкт порівняння повністю розчиняються одна в одній.

Le sable rouge est comme une mer sans limites

Et qui flambe, muette, affaissée en son lit [Poemes].

У стилістиці французької мови виділяють просте (*Comparaison non figurative*) і образне порівняння (*Comparaison figurative*).

Просте порівняння не розглядається в стилістиці як троп, оскільки порівнювані предмети відносяться до однієї ізотопії. Ізотопія є семантична єдність, створена з'єднанням і перетином різних понять для формування зв'язної системи.

Мова має більші можливості вираження ідеї порівняння. Розглянемо наступні засоби:

1. Синтаксичний засіб передбачає вираз порівняльного значення за допомогою як порівняльних зворотів, порівняльного другорядного речення. Порівняльний зворот - це частина речення, що складається із словоформи іменника, прикметника або прислівника, одної або із залежними слова, яка

позначає те, з чим порівнюється, зіставляється вказаний в реченні предмет, ознака або дія [Огольцев 2008].

Порівняльні відносини в реченні можуть оформлюватися складнопідрядними реченнями з порівняльним другорядним. У семантичному плані ситуація, названа в другорядній частині, виконує роль аналога, за допомогою якого характеризується повідомлюване в головній частині; за другорядною частиною тут закріплена характеризуюча функція, часто образна, метафорична. У складнопідрядних реченнях з другорядним порівняльним зміст головного речення порівнюється із змістом другорядного. Другорядне порівняльне речення відноситься до всього головного речення і приєднується до нього сполучниками: як, точно, немов, ніби, як ніби, подібно до того як, нібито.

Синтаксичний засіб передбачає вираз порівняльного значення різними синтаксичними одиницями: словосполученням в складі простого речення і другорядного речення в складі складнопідрядного комплексу.

Також одним з граматичних засобів, що використовується досить широко у французькій мові, є вживання порівняльного чи найвищого ступеня.

Серед ступенів порівняння у французькій мові можна навести такі:

1) Ступінь порівняння, який вказує на ступінь інтенсивності прикметника або прислівника, установлює ієрархічний порядок між двома елементами, які порівнюються (дві живі істоти, речі, істоти, ідеї тощо).

2) Деякі порівняльні конструкції: plus... plus..., moins... plus..., autant... autant..., etc. *Autant il est courageux face à un danger, autant il est paresseux au travail.*

3) Найвищий ступінь, що вказує на ступінь інтенсивності прикметника чи прислівника, установлює ієрархічний порядок між елементом та сукупністю елементів, які можуть уміщувати елемент, що порівнюється: le moins (+adj) de..., le plus (+adj) de..., le plus de..., le moins de..., etc. *Voici le plus petit insecte de ma collection, il donne le plus de mal à l'observer.*

4) Ступені порівняння та найвищий ступінь порівняння можуть мати додаток, що формується на основі іменника, підрядного речення, а також сполучник (після порівняльного ступеня), відносний займенник (після найвищого ступеня порівняння), найчастіше в умовному способі (subjonctif). *Cet avion est plus stable que je ne le pensais. J'ai vu le spectacle le plus étrange qu'on puisse imaginer.*

Слід додати те, що існують і інші граматичні засоби, які використовуються для створення порівнянь:

1. Прийменник + іменник: *à la manière de, à la façon de, en comparaison de, contrairement à, etc. Il marche à la manière d'un canard. Il respire à la manière d'un poisson qu'on aurait sorti de l'eau.*

2. Сполучник + іменник (et verbes sous-entendus) : *comme, ainsi que, de même que, etc. Je me sens comme un poisson dans l'eau. Mon père se mit à tonner ainsi qu'un terrible orage.*

3. Сполучники + підрядні (verbes non sous-entendus) : *comme, ainsi que, de même que, tel que, de la même façon que, comme si (comparaison hypothétique), etc. De même que cette femme est belle, elle est mystérieuse.*

4. Різні зіставні конструкції : *tel... tel..., ... est à... ce que... est à..., etc. Tel père, tel fils. Tel il a été, tel il est, tel il restera jusqu'à la fin de ses jours ! L'humour est aux Anglais ce qu'est la cuisine aux Français* [Збірник наукових праць 2014].

Порівняльні дериваційно-семантичні відносини являють собою відносини між елементами порівняння. Основа виражає те, з чим порівнюється, а словотворчі афікси вказують на акт порівняння, тобто виконують функцію сполучень в окремо оформленій порівняльній конструкції [Les figures de style].

2. Лексичними засобами вираження порівняльного значення є слова з семантикою порівняння: *схожий, подібний, на зразок, нагадує, начебто, в порівнянні з, у вигляді та інші* [Огольцев 2008].

Наведемо приклади лексичних засобів, які використовуються для вираження порівняння. Вони можуть бути виражені таким чином:

1) Іменником: *ressemblance (de... avec...), imitation (de... par...), similitude (entre...), le parallèle (entre), sorte (de), forme (de), etc. La ressemblance de ce garçon avec son père est incroyable.*

2) Якісним прикметником: *identique, différent, semblable (à), pareil (à), tel, analogue (à), etc. Les arbres en fleurs étaient pareils à d'immenses bouquets.*

3) Прислівником: *semblablement, identiquement, pareillement, de la même manière, ainsi, etc. Comment peut-on agir semblablement ?*

4) Прийменником: *En, de.*

5) Дієслівними виразами: *ressembler à, se ressembler, avoir le/la/les... de..., avoir des airs de, prendre l'aspect de, se confondre (avec), faire penser à, on dirait, etc. Ce bateau a la maniabilité d'une grande barque [Збірник наукових праць 2014].*

Людське мислення відображає за допомогою мови не тільки об'єктивну, але й суб'єктивну людську реальність. У лексичному складі французької мови закладені великі зображально-виражальні можливості для фіксації людської суб'єктивності.

Як відомо, в знаменних словах розрізняють основне і додаткове, денотативне і конотативне значення. Денотативне значення відносно постійне, конотативне значення нестійке, воно або привноситься контекстом і виявляється з нього, або існує як конотативна семантика, яка отримує визначеність також тільки в контексті.

Отже, підводячи підсумок, ми бачимо, що за порівняння за своєю структурою складається з чотирьох компонентів: суб'єкту, об'єкту, модуля та засобу порівняння. У розгорнутих порівняннях присутні всі чотири компоненти порівняння. У скорочених порівняльних конструкціях присутні тільки суб'єкт і об'єкт порівняння, а третій компонент (модуль порівняння) опущений. У метафорі суб'єкт і об'єкт взаємо-замінні, що і відрізняє цей троп від порівняння, в якому подібне взаємо заміщення двох елементів виключено.

Крім того, метафора позбавлена засобу порівняння, що є обов'язковим елементом компаратива.

Також, щодо засобів вираження порівнянь, ми розглянули синтаксичний засіб, що передбачає вираз порівняльного значення різними синтаксичними одиницями, та лексичний засіб, що являє собою слова з семантикою порівняння.

Підбиваючи підсумок всьому вище сказаному говоримо, що у поданій роботі під поняттям порівняння розуміємо розгляд двох чи більше живих, неживих, конкретних чи абстрактних об'єктів для висвітлення їх подібності та відмінностей. Судження, які виражають результат порівняння, мають на меті розкриття змісту понять про порівнювані об'єкти, в цьому відношенні порівняння використовується в якості прийому. Серед основних типів порівнянь виділяють наступні: логічні, або необразні порівняння, що встановлюють подібність і відмінність предметів і явищ дійсності, та образні, або порівняння-уподібнення, що являє собою також порівняльну конструкцію, побудовану на основі логічного порівняння, але служить іншим цілям мовного вираження.

Далі у роботі ми вивчили особливості поняття порівняння у філософії та філологічних дослідженнях і можемо зробити висновок, що у філософії поняття порівняння трактується як акт мислення за допомогою якого на основі певної установки аналізується, класифікується, оцінюється зміст пізнання. Філософами розглядаються різноманітні підстави за якими відбувається операція порівняння, такі як: порівняння за ознаками, за відносинами, за властивостями. Також у філософських дослідженнях знаходимо посилання на розуміння категорії порівняння у логіці та методології. Е. Мах у своїх дослідженнях стверджував, що порівняння є найважливішим актом створення и розвитку будь-якої науки, тоді як у логіці чіткого визначення поняття «порівняння» не зустрічаємо.

Також, виходячи із вивчених нами досліджень, констатуємо, що порівняння за своєю структурою складається з чотирьох компонентів:

суб'єкту, об'єкту, модуля та засобу порівняння. У розгорнутих порівняннях присутні всі чотири компоненти порівняння. У скорочених порівняльних конструкціях присутні тільки суб'єкт і об'єкт порівняння, а третій компонент (модуль порівняння) опущений. Що стосується вираження порівнянь, ми розглянули синтаксичний засіб, що передбачає вираз порівняльного значення різними синтаксичним одиницями, та лексичний засіб, що являє собою слова з семантикою порівняння.

РОЗДІЛ 2

ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ТЕКСТ ТА ЙОГО СПЕЦИФІКА

Публіцистику називають літописом сучасності, тому що вона віддзеркалює поточну історію, сьогодення, відображає проблеми суспільства - політичні, економічні, соціальні, побутові, філософські тощо, близька до художньої літератури. Публіцистика, як і белетристика, невичерпна, характеризується жанровим розмаїттям цілим спектром виражальних засобів.

З'ясуємо зміст поняття «публіцистичний текст» та виявимо його кваліфікаційні та диференційні ознаки.

Проаналізуємо публіцистичний текст як різновид феноменів «текст» і «медіатекст», а також як провідний елемент публіцистичної комунікації. Спочатку звернемося до поняття «текст», проте зауважимо, що сьогодні однозначного тлумачення та загальновизнаної дефініції цього багатоаспектного лінгвістичного явища немає. О. Селіванова виокремлює п'ять основних причин відсутності єдиного визначення: 1) формалізація дефініції; 2) різноплановість текстів; 3) різноманітність підходів до вивчення текстів; 4) звуження функцій тексту, його канонізація як складника комунікативного процесу; 5) абсолютизація певної категорії або кількох категорій тексту [Селіванова 2006, с. 600-601]. Проте звернемося до окремих формулювань поняття текст, поданих в авторитетних працях та лексикографічних джерелах. У «Словнику української мови» текст тлумачиться як: 1. Відтворена письмово або в друкованому вигляді авторська праця, документ, пам'ятка тощо. 2. Зміст певного словесного твору. 3. Основна частина друкарського набору без коментарів, виносок, приміток, малюнків і т. ін. 4. Літературний чи інший твір або його уривок для читання, аналізу тощо [Словник української мови 1979, с. 57]. І. Гальперін трактує текст як витвір мовленнєвотворчого процесу, що має завершеність, об'єктивований у вигляді писемного документа, складається за назви, та низки особливий одиниць (надфразових єдностей), об'єднаних різними типами лексичного,

граматичного, логічного, стилістичного зв'язку, має певну цілеспрямованість та прагматичну настанову [Гальперин 2006, с.18]. У термінологічній енциклопедії О. Селіванової за словами Арутюнової текст визначається як цілісна семіотична форма лінгвопсихоментальної діяльності мовця, концептуально та структурно інтегрована, що служить прагматичним посередником комунікації й діалогічно вбудована до семіотичного універсума культури [Арутюнова 1990, с 5-32].

Поняття «публіцистичний текст» і «текст» співвідносяться, як рід і вид, тобто публіцистичний текст – це текст із певним набором текстових категорій, функцій і настанов. Водночас проміжною ланкою між текстом і публіцистичним текстом виступає медіатекст. Медіатекст – це будь - який текст, з допомогою якого здійснюється масова комунікація. Він включає паралельні, взаємозамінні феномени, як - от: масмедійний текст, журналістський текст, публіцистичний текст, телетекст, рекламний текст, PR - текст, інтернет-текст тощо [Полонский 2006].

Специфіка публіцистичного тексту як засобу масової комунікації полягає в тому, що він є посередником між автором й аудиторією. Отже, автор має « закласти » у публіцистичний текст весь потенціал для ефективної комунікації, оскільки іншої можливості скорегувати взаємодію «автор – аудиторія» не буде (передусім це стосується друкованих засобів масової інформації). Публіцистичному тексту притаманні опосередковане спілкування й особливий характер зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок «автор – читач» відтермінований у часі й просторі обмежений, мінімізований, часом взагалі відсутній.

Також варто зауважити, що публіцистичний текст – це часто колективний витвір: його створює автор, редагує редактор, він розміщується поруч з іншими текстами, які певним чином впливають на зміст і сприйняття інформації, поданій у конкретному публіцистичному тексті. Зважаючи на викладене вище, можна говорити про таку особливість публіцистичного тексту, як масовість: читач публіцистичного тексту – масова аудиторія,

аудиторія анонімна. розосереджена в часі і просторі, а сам публіцистичний текст часто є «колективним продуктом», «текстом команди, а не окремої людини», навіть якщо під текстом стоїть ім'я автора: «команда під керівництвом п . N стає аналогом класичного розуміння поняття «автор» [Артамонова 2008, с. 103].

2.1 Публіцистичний текст: основні жанрові характеристики

Кожен публіцистичний текст має своє жанрове втілення. Для початку розглянемо різницю між особливостями поняття «жанр» у літературознавстві та сучасній журналістиці.

Жанр у літературі – це художнє ціле, у якому взаємодіють домінуючі (тематичні, сюжетно-композиційні, мовні) та змінні ознаки (гнучкі й варіативні елементи структури) [Енциклопедія сучасної України], тобто жанр це тип художнього твору, що розрізняється за певними ознаками. У сучасному журналістикознавстві жанр визначають як відносно стійку структурно-змістовну організацію тексту, зумовлену своєрідним віддзеркаленням дійсності й характером ставлення до неї автора [Журналистика 2000, с. 138].

Зауважимо, що сучасні тенденції розвитку журналістикознавства роблять дискусійним питання жанрової типології. Науковці піддають сумніву традиційний поділ жанрів на інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні, говорять про розмитість жанрових форм, їх дифузію, зникнення старих і появу нових жанрів.

Вивченням нової системи жанрів займаються такі вчені як: Л. Кройчик [Кройчик 2000], Б. Мисонжников [Мисонжников 2004], А. Тепляшина [Тепляшина 2004], О. Тертичний [Тертычный 2000] та ін.

Розглянемо декілька точок зору. В Здоровега виділяв чотири критерії розмежування жанрів, першим з яких є об'єкт відображення, тобто „конкретний життєвий матеріал, який лягає в основу журналістського твору”, адже нерідко сам об'єкт «проситься у відповідний жанр і відчуває себе там найліпше» [Здоровега 2004, с. 144]. Другим критерієм вчений вважав

призначення виступу, а третім, відповідно, масштаб охоплення дійсності й узагальнення, бо цей критерій дає змогу не лише розрізнати матеріали інформаційно-описові й аналітичні, а й розмежовувати різновиди в групах жанрів [Здоровега 2004, с. 145]. Нарешті, четвертим критерієм розмежування жанрів він називає особливості літературно-стилістичних засобів вираження задуму: «Надмірна суб'єктивність бачення, метафоричність викладу, природна у жанрах художньо-публіцистичних, може бути не тільки зайвою, але й протипоказаною в офіційному повідомленні» [Здоровега 2004, с. 146]. З огляду на вказані вище критерії, В. Здоровега виділяє три групи жанрів журналістських творів: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні. При цьому науковець вважає, що жанри можуть зазнавати модифікацій залежно від методів відображення й належати до інформаційних, аналітичних або художньо-публіцистичних: «Відкритий лист, коментар, навіть огляд, можуть мати сатирико-публіцистичне спрямування» [Здоровега 2004, с. 243].

В. Різун ґрунтує свою класифікацію жанрів на понятті стилю (це різновид мови-мовлення, що характеризується сукупністю певних засобів), оскільки, на його думку, жанри журналістських творів не існують поза стильовими характеристиками творів. Він каже, що : «Кожен жанр репрезентує ту чи іншу комбінацію елементарних стилів. Стиль – це спосіб, манера цілеспрямованої організації змістових типів, жанри – це власне змістові типи, організовані певним способом, стилем» [Різун 1996, с. 126]. Науковець стверджує, що жанри публіцистики та журналістики є невіддільним цілим: «Не можна журналістські жанри ділити на публіцистичні й непубліцистичні..., бо в кожному журналістському творі, незалежно від жанру, піднімаються (чи мають підніматися) соціально важливі теми» [Різун 2004, с. 13].

В свою чергу Тертичний поклав в основу розмежування жанрів періодичного друку трискладову систему критеріїв. На відміну від Здоровеги науковець спирається на предмет відображення (а не на об'єкт), наголошуючи на тому, що предмет у журналістському творі відмінний від об'єкта

відображення і є «певним аспектом об'єкта» [Тертычный 2000, с. 13]. О. Тертичний, дотримуючись класичного погляду на типологію жанрових форм, робить певні корективи, відносячи до інформаційних жанрів замітку, кореспонденцію, звіт, інтерв'ю, бліцопитування, питання-відповідь, репортаж, некролог; до аналітичних – аналітичний звіт, кореспонденцію, соціологічне резюме, анкету, моніторинг, рейтинг, рецензію, статтю, журналістське розслідування, огляд, рекомендацію (пораду), аналітичний прес-реліз і т.д.; до художньо-публіцистичних зараховує нарис, фейлетон, памфлет, пародію, сатиричний коментар, життєву історію, легенду, епіграф, епітафію, анекдот, жарт, гру [Тертычный 2000, с. 13]. Прагнення вчених переглянути традиційні підходи жанрового оформлення засобів масової інформації сприяють постійному науковому пошуку, породжують дискусії, які збагачують теорію жанрів і свідчать про невгасаючий інтерес до цієї журналістської категорії, яка, незважаючи на певні трансформації, залишається історично стабільною.

У цілому ж, слід зазначити, що погляди науковців представлені в навчальному посібнику за редакцією В. Здоровеги «Теорія і практика радянської журналістики (Основи майстерності. Проблеми жанрів)», у якому, окрім того, були проаналізовані певні жанрові форми.

Отже, з усього вище сказаного, можемо зробити висновок, що сучасний публіцистичний текст – це трансформований текст, який можна інтерпретувати як різновид класичного тексту, як вид медіатексту, як продукт масової комунікації і як засіб масової комунікації. Жанрова теорія публіцистичних текстів вивчається багатьма вченими (В. Здоровега, О. Тертичний, Л. Кройчик, Б. Місонжников, та ін.) та досі викликає інтерес та дискусію серед вчених, які формують нові системи жанрів. Можемо підвести підсумок, що найбільш розповсюдженими категоріями є: інформаційно-описові жанри (замітку, кореспонденцію, звіт, інтерв'ю, бліцопитування, питання-відповідь, репортаж), аналітичні жанри (аналітичний звіт, кореспонденцію, соціологічне резюме, анкету, моніторинг, рейтинг, рецензію)

та художньо-публіцистичні (нарис, фейлетон, памфлет, пародію, сатиричний коментар, життєву історію, легенду, епіграф, епітафію).

2.2 Типи публіцистичних текстів

Серед безлічі текстів, щодня вироблених і які розповсюджуються ЗМІ, чітко виділяються окремі функціонально-жанрові типи текстів, що володіють стійкими ознаками на всіх рівнях: на рівні формату, на рівні змісту, на рівні мови. Наявність цілком певного набору стійких ознак характерно для новин, інформаційної аналітики, реклами і публіцистичних текстів, які в англійській журналістиці прийнято об'єднувати під загальною назвою "features". Саме ці чотири типи текстів масової інформації та складають основу всього корпусу сучасного медіа мовлення.

Якщо поглянути на дані типи текстів у функціональному аспекті, а саме з точки зору співвідношення в них функцій повідомлення та впливу, то їх положення на умовній шкалі між полюсами повідомлення і впливу буде виглядати наступним чином:

Повідомлення -> Новини -> Інформаційно-аналітичні тексти -> Features -> Рекламні тексти -> **Вплив**

При цьому структуро-творчими для медіа мовлення є, безумовно, тексти новин, які можна вважати базовими текстами масової інформації. Саме цьому типу текстів ми приділяємо найбільшу увагу. Поняття "базовий текст" засноване на цілому ряді чинників, які дозволяють розглядати певний тип текстів як основний, або базовий для тієї чи іншої галузі функціонування мови, так як саме в текстах даного типу найбільш повно, в "сконцентрованому вигляді" представлені всі головні риси і особливості даної сфери вживання мовлення. Визначаючи новинні тексти як базові тексти масової інформації, дослідники (Сметаніна С.І., Костомаров В.Г., Васильєва А.Н.) брали до уваги такі важливі фактори:

1. Новинні тексти найбільш повно реалізують одну з головних функцій масової комунікації - інформативну, а також одну з головних функцій мови - повідомлення.

2. У кожному окремому ЗМІ, чи то друк, радіо чи телебачення, новинні тексти виділяє абсолютно певний формат, відмінний від формату інших типів текстів масової інформації, при цьому формат розуміється як стійке співвідношення формальних ознак тексту і компонентів його змісту. У пресі - це особливе розташування новинних матеріалів на газетній шпальті або сторінках журналу в поєднанні з певним тематичним наповненням.

3. На рівні семантики новинні тексти характеризуються стійкою макро- і мікроструктурою, природним чином відображає тематичну організацію інформаційного потоку. Інакше кажучи, новинні тексти структуруються на основі сталого списку тих чи інших тем, які регулярно висвітлюються ЗМІ, представляючи собою когнітивну базу масової інформації. До стійких тематичних компонентів належать, наприклад, такі як політика, економіка, бізнес, освіта, спорт, культура. Великі тематичні блоки підрозділяються на більш дрібні, так, тематичний блок "політика" може бути представлений цілим спектром дрібніших тематичних одиниць: від внутрішньополітичного життя і переговорів на вищому рівні до військових конфліктів і політичних скандалів.

Важливим елементом семантичної макроструктури є традиційний поділ новинних текстів на "події в країні" (France) і "новини з-за кордону" (International), особливості реалізації якого в різних національних ЗМІ відображають культурно-специфічне сприйняття картини світу.

4. На рівні мови новинні тексти характеризуються стійкими мовностилістичні ознаками. У плані синтагматики - це переважання певних структурних типів словосполучень, помітна роль лексичного способу з'єднання, наявність значної кількості кліше і тематично пов'язаних словосполучень, використання постійних текстових елементів, як-то: фраз-зв'язок, посилань на джерела інформації, фраз для введення цитат. Поєднання перерахованих вище ознак з фіксованою внутрішньою структурою, властивою

деяким новинним текстам, таким, як, наприклад, програми новин на радіо і телебаченні, дозволяє говорити про їх глобальну клішованість.

5. Новинні тексти складають важливу частину національного культурно-ідеологічного контексту, що є результатом культурно-мовної діяльності того чи іншого колективу.

6. Значення новинних текстів в загальному потоці масової інформації посилюється завдяки їх високій повторюваності і відтворюваності. З огляду на особливу організацію процесу масової комунікації, учасниками якого є інформаційні агентства, громадські інститути і окремі ЗМІ, повідомлення про одну й ту ж подію поширюється одночасно по численних каналах у величезній кількості варіантів. Таким чином, основне повідомлення, або "новина", яка існує у вигляді інваріанта, реалізується в широкому спектрі варіантів - конкретних новинних текстах. Повторюваність новинних текстів підрозділяється на синхронну, коли повідомлення на одну і ту ж тему проходить одночасно в різних ЗМІ, і діахронічну, коли новинний текст частково або повністю відтворюється одним і тим же засобом масової інформації протягом дня або більш тривалого періоду часу. З одного боку, властивість повторюваності сприяє збільшенню питомої ваги новинних текстів в загальному обсязі масової інформації, створює відчуття структурованості, впорядкованості інформаційного потоку, з іншого - сприяє посиленню ефекта інформаційного впливу на масову аудиторію.

Сукупність усіх перерахованих вище факторів і дозволяє розглядати новинні тексти в якості базових текстів масової інформації [Добросклонская 2008].

2.3 Передова стаття та її функціональні особливості

Мовленнєвий жанр "передова стаття" в сучасній газетній журналістиці являється похідною від синтезу двох прагматичних типів тексту: інформаційно-директивного і аналітичного. Цілеустановка класичної форми

передової статті відрізняється цільовою спрямованістю на формування громадської думки, потрібного тій чи іншій газеті [Корзун 1991].

Передова стаття висловлює точку зору редакції з найактуальнішого питання в даний момент. ПС допомагає правильно орієнтуватися в проблемах суспільного життя, реагує на актуальні події.

Основні вимоги: актуальність теми, глибоке розкриття і обґрунтування висунутих завдань, конкретність і лаконічність узагальнень, висновків, аргументів.

Передові статті можуть бути:

- загальнополітичними - публікуються в зв'язку з знаменними датами, подіями;
- пропагандистськими - розкривають перспективи творення, здійснення тих чи інших ідей;
- оперативними - відображають найактуальніші на даний момент політичні та господарські завдання [Зайцева 2015].

Інфраструктуру передових статей складає вказаний вище синтезований інформаційний тип тексту аналітико-директивного характеру, співвідносний з функціональним стилем публіцистики і преси. У інфраструктуру входять актуальна інформація, а також газети як специфічні канали інформаційного зв'язку з конкретною читацькою аудиторією [Корзун 1991].

Передова стаття, зазвичай обмежена першими сторінками газет, міститься в радіо- та телевізійних програмах, на веб-сайтах новин та на мультимедійних платформах. Зазвичай вона підписується редактором газети, але її також можна довірити привілейованому представнику редакції, який називається оглядачем.

Для публікацій, які демонструють об'єктивність або нейтралітет у своїх статтях, ПС становить простір свободи, в якому висловлюється певна точка зору. Однак передову статтю не слід плутати з так званими публікаціями та статтями з "коментарями" чи "настроєм", призначеними для оприлюднення особистих позицій її автора, (головного редактора, репортера чи оглядача).

Таким чином бачимо, що в передовій статті автор рідко говорить від першої особи, тоді як він може це зробити в карикатурі чи власній колонці.

Отже, з усього вище сказаного, можемо зробити висновок, що сучасний публіцистичний текст – це трансформований текст, який можна інтерпретувати як різновид класичного тексту, як вид медіатексту, як продукт масової комунікації і як засіб масової комунікації. Можемо констатувати, що найбільш розповсюдженими категоріями є: інформаційно-описові жанри (замітку, кореспонденцію, звіт, інтерв'ю, бліцопитування, питання-відповідь, репортаж), аналітичні жанри (аналітичний звіт, кореспонденцію, соціологічне резюме, анкету, моніторинг, рейтинг, рецензію) та художньо-публіцистичні (нарис, фейлетон, памфлет, пародію, сатиричний коментар, життєву історію, легенду, епіграф, епітафію).

Вивчаючи типи публіцистичних текстів зустрічаємо поняття «базовий текст», основним типом якого є новинний.

У подальшій роботі ми вивчили поняття "передова стаття", що в сучасній газетній журналістиці являється похідною від синтезу двох прагматичних типів тексту: інформаційно-директивного і аналітичного. Цілеустановка класичної форми передової статті відрізняється цільовою спрямованістю на формування громадської думки, потрібного тій чи іншій газет.

Передова стаття висловлює точку зору редакції з найактуальнішого питання в даний момент та допомагає правильно орієнтуватися в проблемах суспільного життя, реагує на актуальні події.

Основні вимоги до написання передової публіцистичної статті є актуальність теми, глибоке розкриття і обґрунтування висунутих завдань.

РОЗДІЛ 3

ГРАМАТИЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ У МОВІ ТА СУЧАСНОМУ МОВЛЕННІ

3.1 Вивчення компаративних структур зафіксованих у фразеологічних словниках

Маючи на меті вивчення існуючих структурних типів порівняльних конструкцій та засобів їх вираження ми звернулися до наступних фразеологічних словників: «Франко-російський фразеологічний словник» під редакцією Я. І. Рецкера, «Образні порівняння французької мови. Фразеологізми» А. Назаряна. Для аналізу нами були вибрані приклади порівняльних зворотів пов'язані із людиною та її діяльністю, так як у подальшій роботі ми будемо аналізувати компаративні конструкції у публіцистичних текстах рубрики «Actualités».

Для аналізу порівняльних зворотів зафіксованих у мові ми відібрали 100 прикладів (Додаток А). Як нам вже відомо із філологічних досліджень, порівняння має певну структуру, що відрізняє його від інших засобів образотворчості: *le comparé* або *le thème* (те, що порівнюється, суб'єкт), *le comparant* (те, з чим порівнюється, об'єкт), *le motif* (мотив, модуль порівняння), *l'outil de comparaison* (засіб порівняння). В результаті опрацювання словників на предмет пошуку порівняльних конструкцій можемо стверджувати, що у 100% прикладів засобом порівняння (*l'outil de comparaison*) є сполучення *comme* (*bon comme le pain, sot comme un papillon, vivre comme un coq en pâte, réglé comme une montre suisse, suer comme un cheval*).

Задля розуміння того, що з чим порівнюється проведемо формальний аналіз відібраних порівняльних конструкцій на предмет їх морфологічних моделей, де *A* – частина мови суб'єкта порівняння, *B* – предмета порівняння і *C* – модуля.

Виділяємо наступні морфологічні моделі:

1) A – опущено, **B** – іменник, C – дієслово:

1.1 *Suer comme un cheval*

1.2 *Vivre comme un ours*

1.3 *Mentir comme un arracheur de dents*

1.4 *Se débrouiller comme un pied*

1.5 *Travailler comme une bête*

1.6 *Frapper comme une brute*

1.7 *Faire qch comme un pied*

1.8 *Changer d'avis comme de chemise*

1.9 *Changer de qch comme de chemise*

1.10 *Se retourner comme un gant*

1.11 *Raisonner comme une pantoufle*

1.12 *Avoir cent yeux comme Argus*

1.13 *Trainer qn. или qch. comme un boulet*

1.14 *Presser qn. comme un citron*

2) A – опущено, **B** – іменник+прикметник або додаток, C – дієслово:

2.1 *Engueuler [traiter] qn comme du poisson pourri*

2.2 *Fuir comme le diable l'eau bénite*

2.3 *Retomber comme un chat sur ses pattes*

2.4 *Recevoir qn comme un chien dans un jeu de quilles*

2.5 *Tourner comme un ours en cage*

2.6 *Juger d'une chose comme un aveugle des couleurs*

2.7 *Se discuter comme des marchands de tapis*

2.8 *Se ressembler comme deux gouttes d'eau*

2.9 *Se conduire comme en terrain conquis*

2.10 *Vivre comme un coq en pâte*

2.11 *Ramasser de l'argent comme s'il en pleuvait*

2.12 *Veiller a qch. comme au lait sur le feu*

2.13 *Passer (courir, glisser) comme un chat sur (la) braise*

2.14 *Tourner comme un ecureuil en cage*

- 2.15 *Retomber comme un chat sur ses pattes (sur ses pieds)*
- 2.16 *Avoir du credit comme un chien a la boucherie*
- 2.17 *Faire d'une chose comme des choux de son jardin*
- 2.18 *Traiter qn. comme le dernier des derniers*
- 2.19 *Trailer qu. comme une quanlite negligeeable*
- 3) А – опущено, В – іменник, С – прикметник:
- 3.1 *Têtu comme un âne*
- 3.2 *Ignorant comme une carpe*
- 3.3 *Ingrat comme les chats*
- 3.4 *Souple comme une couleuvre*
- 3.5 *Haut comme trois pommes*
- 3.6 *Crédule comme un mouton*
- 3.7 *Bête comme ses pieds*
- 3.8 *Bon comme le pain*
- 3.9 *Malin comme un singe*
- 3.10 *Sot comme une carpe*
- 3.11 *Sot comme un papier*
- 3.12 *Sot comme ses pieds*
- 3.13 *Sot comme un prunier*
- 3.14 *Sot comme un papillon*
- 3.15 *Industrieux comme une abeille*
- 3.16 *Industrieux comme un castor*
- 3.17 *Industrieux comme une fourmi*
- 3.18 *Serieux comme un concile*
- 3.19 *Serieux comme un papo*
- 3.20 *Serieux comme un eveque*
- 3.21 *Souple (flexible) comme une anguille*
- 3.22 *Dur (sec) comme un caillou*
- 3.23 *Dur comme le (du) bois*
- 3.24 *Dur comme (du) diamant*

3.25 *Dur comme (du) marbre*

3.26 *Mou comme du colon*

3.27 *Dur comme (du, le) fer*

3.28 *Majestueux comme un fleuve*

3.29 *Bavard comme un merle*

3.30 *Franc comme un merle*

3.31 *Gai comme un merle*

3.32 *Lent comme un escargot*

3.33 *Hargneux comme un dogue*

4) А – опущено, В – іменник+прикметник або додаток, С – прикметник:

4.1 *Méchant comme un âne rouge*

4.2 *Réglé comme une montre suisse*

4.3 *Aimable [gracieux] comme une porte de prison*

4.4 *Sérieux comme un ane qui boit dans un seau*

4.5 *Patient comme un chat qui se brule les pattes*

4.6 *Sérieux comme un ane qu'on étrille*

4.7 *Honteux comme un renard qu'une poule aurait pris*

5) А – безособовий займенник, В – іменник+прикметник або додаток, С – прикметник:

5.1 *Il est connu comme le loup blanc*

6) А – присвійний займенник, В – іменник+прикметник або додаток, С – дієслово:

6.1 *Sa langue va comme un claquet*

6.2 *Sa langue va comme un claquet de moulin*

7) А – іменник, В – іменник+прикметник або додаток, С – дієслово:

7.1 *La langue lui va comme la navette d'un tisserand*

7.2 *Le moine repond comme l'abbe chante*

8) А – опущений, В – дієслово, С – дієслово:

8.1 *S'y entendre comme à ramer des choux*

9) А – опущено, В – іменник, С – дієслово + прикметник:

9.1 *Etre libre comme l'air*

9.2 *Etre malade comme une bête*

9.3 *Etre lourd comme un bœuf*

10) А – опущено, В – іменник+прикметник або додаток, С – дієслово + прикметник:

10.1 *Etre heureux comme un poisson dans l'eau*

10.2 *Etre hardi comme un coq sur son fumier*

10.3 *Etre triste comme un bonnet de nuit*

10.4 *Etre enferme comme dans une boîte*

11) А – опущено, В – іменник, С – дієслово + іменник:

11.1 *Avoir de l'esprit comme quatre*

11.2 *Avoir de l'esprit comme un ange*

11.3 *Avoir de l'esprit comme un bossu*

11.4 *Avoir de l'esprit comme un démon*

Таким чином із обраних нами ста прикладів порівняльних зворотів виражених у мові можна виокремити одинадцять різних морфологічних моделей. Методом калькулятивного аналізу бачимо, що найчисельнішою морфологічною моделлю є третя - А – опущено, В – іменник, С – прикметник, де А – частина мови суб'єкта порівняння, В – предмета порівняння і С – модуля, - 33 приклади. Трохи меншою кількістю представлені перша (14прикладів) і друга (19 прикладів) моделі (А – опущено, В – іменник, С – дієслово; А – опущено, В – іменник+прикметник або додаток, С – дієслово), з чого можемо зробити висновок, що предмет порівняння найчастіше виражений іменником (самостійно чи у поєднанні із прикметником), а модулем порівняння є прикметник чи дієслово.

3.2 Функціональні особливості порівняльних конструкцій у сучасній публіцистиці

Маючи на меті виявлення функціональних особливостей категорії порівняння та засобів її вираження, ми, методом суцільної вибірки, відібрали

та опрацювали близько сімдесяти статей французьких інтернет та друкованих видань, таких як: Le Figaro , Le Monde , Liberation , Le Point, Investir, Le Figaro Economie, Le Figaro Magazine, Socialter, Les Echos, Le figaro et vous. З названих видань нами були обрані передові статті присвячені соціальним, соціокультурним та соціополітичним темам. Нам цікаво дослідити наскільки строго регламентований текст публіцистичної статті, що є насамперед фактуальною, дозволяє використання такого засобу як компаратив.

Нам цікаво простежити не тільки особливості вираження порівняльних конструкцій, але й дослідити який вплив на перцепцію читача має вживання порівнянь у публіцистичному тексті. Так як більшу кількість інформації ми отримуємо саме через публіцистику, ми подивимось яку роль відіграють порівняння в текстах статей.

Звернемося до інтернет видання газети «Le Figaro». Ознайомимось із змістом статей з теми пов'язаної із пожежею в Парижі. Пожежа у Соборі Паризької богоматері відбулася 15 квітня цього року, і збентежила не тільки Францію, а й увесь світ. Президент Емануель Макрон пообіцяв упродовж п'яти років відбудувати пам'ятку. В інтернет виданні газети вказаної вище ми знайшли і проаналізували наступний коментар: *«En s'engageant dès maintenant sur cinq ans, Emmanuel Macron enjambe deux temps, celui du diagnostic sur l'état réel de la cathédrale et celui de l'évaluation des travaux qui seront nécessaires. Comme un retour à la décision jupitérienne sur fond de débat politique»*. (Взявши на себе зобов'язання завершити реставрацію протягом п'яти років, Емануель Макрон двічі охоплює реальний стан собору та оцінку робіт, які будуть необхідні. Ніби повернення до рішучих дій на тлі політичних дебатів). У даному прикладі рішення президента про завершення реставрації собору за п'ять років визначається як рішуча дія. Розглянемо значення словосполучення «la décision jupitérienne». Французький словник дає наступне визначення прикметника «jupitérienne»: *caractère dominateur pouvant être comparé au Dieu Jupiter* [25]. (Домінуючий характер (риса), який можна порівняти з Богом Юпітером). Виходячи з даного визначення можна дійти висновку, що фраза

«la décision jupitérienne» характеризує рішення Е. Макрона як домінуюче, важливе, рішуче. В даному прикладі ми бачимо класичне використання порівняльного сполучення *comme*, а також алюзію на процес становлення Макрона президентом – його називали «*président jupitérien*». Дане порівняння не несе за собою позитивної оцінки, беручи до уваги події, що трапилися в країні за його правління (наприклад, маніфест жовтих жилетів), що не можуть вважатися результатом переможної активної політичної діяльності. Також, зважаючи на те, що матеріали використані при будівництві собору в XI столітті значно відрізняються від тих, що існують на сьогоднішній день, та те, що плани будівництва втрачено, дане рішення можна назвати амбіційним. Автор статті, використавши це порівняння виражає та адресує читачеві сумнів з приводу можливості виконання плану реставрації собору у визначений термін.

Проаналізувавши наступну статтю за даної теми, ми бачимо, що не всі підтримують думку щодо використання новітніх технологій і матеріалів у процесі реконструкції собору. Автор статті виражає думку, що реконструкція собору за допомоги новітніх технологій є знаком того, що сам Бог бажає більшого захисту для релігійного пам'ятника: «*On construit avec les dernières technologies cette cathédrale comme un signe que Dieu veut une plus grande protection*». В поданому прикладі ми спостерігаємо ту ж конструкцію з порівняльним сполученням *comme*, що й у вказаному вище. Завдяки використаному порівнянню автор зазначає культурну цінність собору, підкреслюючи його сакральну значущість, що в свою чергу має вплив на емоційне сприйняття інформації читачем.

Розглянемо наступний приклад із видання *Le Monde*. Автор опрацьованої нами статті веде мову про безпеку культурних пам'яток під час ремонтних робіт, (як ми знаємо, саме під час таких робіт і сталася пожежа в Нотр-Дамі). «*Et puis, comme on sait que les incendies sur les monuments historiques surviennent souvent lors de travaux, le bâtiment le plus visité d'Europe aurait mérité bien plus d'attention, par exemple la présence de sapeurs-pompiers en*

permanence, comme c'est le cas à Versailles». (І оскільки ми знаємо, що пожежі в історичних пам'ятках часто відбуваються під час робіт, найбільш відвідувана будівля в Європі заслуговувала б набагато більшої уваги, наприклад, постійної присутності пожежних, як у випадку з Версалем). На структурному рівні ми знову бачимо використання сполучника *comme*, що дає підстави вважати дану конструкцію найбільш поширеною в публіцистичному дискурсі. Можемо стверджувати, що даний приклад також несе алюзійний характер, адже відносить рецепієнта інформації до іншої культурної пам'ятки – Версалю. Констатуємо, що автор наголошує на відмінності умов проведення профілактичних ремонтних робіт у двох історичних пам'ятках Франції: у Нотр-Дамі та Версалі. Таке порівняння висвітлює риси не схожості, як у попередніх прикладах, а навпаки, відмінності, що підштовхує читача на певні роздуми, та підкреслює важливість однаково відповідального ставлення до всіх культурно-історичних надбань. Слід зауважити, що об'єкт порівняння (Нотр-Дам) в даному уривку статті не названий, тобто опущений в даній конкретній фразі, що не заважає, все ж таки зрозуміти, про що йде мова за контекстом.

Далі ми розглянемо декілька порівнянь зі статей видання *Liberation*.

Як вже було сказано раніше, жахливий інцидент у Соборі Паризької Богоматері викликав жах у всього населення країни. Автор наступної проаналізованої нами статті пише: «*L'émotion collective a écarté, pour un temps, la politique comme conflit*». (Суспільні емоції відкинули, на деякий час, політику як конфлікт). На структурному рівні знову використовується порівняльна конструкція з *comme*, проте на даному прикладі ми можемо констатувати використання автором певної моделі порівняння, а саме «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – опущено», де **A** – частина мови суб'єкта порівняння, **B** – предмета порівняння і **C** – модуля». Звертаємо увагу, що у даному прикладі опущений не об'єкт порівняння, як ми спостерігали у прикладах із словника та попередніх статей, а модуль порівняння (за якою ознакою політика як суспільне явище порівнюється із конфліктом). Звернемося до французького

тлумачного словника: «le conflit - violente opposition de sentiments, d'opinions, d'intérêts ; expression d'exigences internes inconciliables, telles que désirs et représentations opposés, et plus spécifiquement de forces pulsionnelles antagonistes». (Конфлікт – це силове протиставлення почуттів, думок, інтересів; вираз непримиренних внутрішніх вимог, таких як протилежні бажання та уявлення, а точніше антагоністичні інстинктивні сили.) Як ми бачимо, політична ситуація в країні сприймається як проблема, як протиставлення думок та інтересів між владою та населенням. Але, як ми бачимо з контексту, емоції та почуття, викликані страшною пожежею, є сильнішими за усі непорозуміння в політиці. Звертаючи увагу на порівняння політики з проблемою (конфліктом), читач розуміє, що насамперед є речі однаково важливі для всіх: для політичних діячів, та для народу. В даному випадку ми бачимо, що роль порівняння є важливою не тільки для розуміння конкретного уривку тексту, але й точки зору автора та розуміння ситуації.

Перейдемо до наступного прикладу. Журналіст Liberation у своїй статті висвітлює не тільки практичне використання будівельних конструкцій (лісів), але і їх небезпеку для реконструйованих споруд: «*Mais ces «restaurations» abîment parfois plus qu'elles ne sauvent, quand elles reviennent à plaquer du factice, de l'inerte, et en particulier du classique, sur un être de pierre, conçu comme un organisme*». У даному прикладі ми можемо спостерігати вживання конструкції з *comme* за моделлю «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – прикметник», де **A** – частина мови суб'єкта порівняння, **B** – предмета порівняння і **C** – модуля, що дає нам змогу констатувати існування додаткової морфологічної соделі, що не була виявлена під час аналізу компаративних зворотів у мові. З даного уривку ми бачимо, як автор порівнює споруду з цілісним організмом. Організм є цілісність, у якій з руйнацією одного органу, погіршується робота усієї системи. Можемо стверджувати, що даним порівнянням автор хотів показати, що організм це не тільки жива система, це будь-яка організація, сукупність, цілісність, що не може повноцінно існувати без окремої частини. Так само у Собор Паризької Богоматері, що зазнав сильних ушкоджень під час

пожежі, є цілим організмом, існування якого неможливо уявити без втрачених елементів.

У наступній статті автора проводить аналогію між сучасними реаліями та реаліями роману «Собор Паризької Богоматері» Віктора Гюго, та дає наступне порівняння: *«Mais si la cathédrale est un livre de pierre, le livre est une cathédrale de papier. Et l'histoire donne raison à Hugo : l'église brûle, le livre reste, et on se l'arrache dans les librairies. Dans ces navrantes circonstances, reste une consolation : la façade et les tours ont tenu bon ; comme un symbole, le H de Hugo est encore debout»*. (Якщо собор – це кам'яна книга, то книга – паперовий собор. Історія приймає бік Гюго: церква палає, а книга залишається, її розхапують в бібліотеках. За сумних обставин залишається втіха: фасад і башти собору тримаються, як символ імені Гюго). В даному прикладі ми знову спостерігаємо використання порівняльного сполучення *comme*. Дане порівняння не є випадковим, адже саме Віктор Гюго описав неперевершену велич собору в усіх фарбах. Можемо стверджувати, що так само як собор є символом величі Гюго як митця, його витвір, роман «Собор Паризької Богоматері» є в свою чергу символом того, що за будь-яких обставин Норт-Дам де Парі продовжить своє існування на папері.

Розглянемо та проаналізуємо наступний приклад. В одній із статей автор пише: *«Même si comme le rappelle Didier Rykner, il y a une profonde différence entre le Louvre et Notre-Dame, qui rend la question plus sensible encore pour cette dernière : «La pyramide a certes fait polémique, mais c'était un ajout à côté du monument et non une modification du monument. » Il ne manque d'ailleurs pas de rappeler qu'à côté du succès de la pyramide du Louvre, il existe aussi de nombreux échecs de rénovations contemporaines, comme les Halles. De quoi encore plus attiser les craintes et les affects»*. (Навіть якщо, як нагадує нам Дідьє Рикнер, між Лувром і Нотр-Дамом існує глибока різниця, це робить питання ще більш чутливим для останнього: «Піраміда, безумовно, викликала суперечки, але вона була доповненням до пам'ятнику, а не його модифікацією. На додаток до успіху Піраміди Лувру, є також багато невдач сучасних реконструкцій, таких

як Les Halles. Що ще, щоб розпалити страхи і афекти). Ми знову бачимо використання конструкції зі сполучником *comme*, проте даний приклад несе за собою алюзійний характер. Автор статті наголошує, що піраміди добудовані біля Лувра не є частиною реконструкції будівлі, а лише прикрасою композиції, і, що незважаючи на суперечки, її прийняли. Проте журналіст, згадавши Les Halles доводить, що ідея реконструкції собору в сучасному стилі не є доброю, адже існує ризик неприйняття такого рішення. Адже план перебудови старовинного ринку на парк сприйняли негативно, і тільки Жак Ширак був впевнений в успіху цієї ідеї. Тобто в даному випадку ми бачимо, що автор дає негативну оцінку рішенню перебудування собору на сучасний лад.

Отже, підводячи підсумок аналізу статей з теми присвяченої пожежі в Норт-Дам, можемо констатувати вживання порівняльних конструкцій із сполучником *comme*, і за такими моделями як: «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – опущено», «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – прикметник», де **A** – частина мови об'єкта порівняння, **B** – предмета порівняння і **C** – модуля (слід зауважити, що моделі порівняння можуть бути як поширеними, так і не поширеними). Також, можемо стверджувати, що у деяких прикладах об'єкт або модуль порівняння можуть бути опущеними.

В інтернет видання газети Le Figaro ми проаналізуємо статті пов'язані не тільки із трагічним інцидентом у Соборі Паризької Богоматері, а й з іншою цікавою подією, а саме з відставкою Алена Жюпе (колишнього прем'єр міністра та мера Бордо) із мерії, та переходом до Конституційної ради в Парижі.

Реакція на дане рішення пана Жюпе була різною, проте більшість його знайомих і колег погоджуються, що ця подія стала неочікуваною, і порівнюють її із оголошенням його кандидатури на вибори 2014 року: «*Mais c'est comme l'annonce de sa candidature à la primaire le 20 août 2014. Il ne nous avait pas prévenus*». В приведеному прикладі ми бачимо використання порівняльної конструкції з *comme*, що має алюзійний характер, адже має

відсилку до подій 2014 року, пов'язаних із політичною діяльністю Алена Жюпе. Обидві події (оголошення кандидатури на вибори та відставка з мерії) стали однаково неочікуваними для оточуючих політичного діяча. Дане порівняння слугує оцінкою активної позиції та категоричності Жюпе у прийнятті рішень, та показує його як сильного політика, впевненого у правильності та переможному характері своїх дій.

У подальшій нашій роботі, ми звернемося до інтернет видання *Le Point*, та проаналізуємо уривок із статті щодо маніфестів жовтих жилетів. Як вже було сказано раніше, ці маніфестації почали відбуватися за президенства Емануеля Макрона, а саме після підняття цін на пальне. Однак, дуже швидко маніфестанти забули основну причину свого протесту та розділилися на два табори: мирних та агресивних маніфестантів. У проаналізованій статті, щодо словесного нападу маніфестантів на філософа та публіциста єврейського походження Алена Фінкелькрота, ми знаходимо порівняння таких дій із «фашистськими методами залякування»: *«Qu'ils soient politiques ou anonymes, ils condamnent ces propos tenus par des Gilets jaunes. « Une honte absolue. Des méthodes fascistes d'intimidation », a d'ailleurs réagi la Licra sur Twitter»*. Дане порівняння було використане, як ми можемо спостерігати, не самим автором статті, а коментатором від Міжнародної ліги боротьби проти расизму та антисемітизму. Констатуємо, що дане речення, на відміну від приведених вище прикладів, є порівняльним реченням, що несе за собою негативну оцінку, адже прикметник «fascistes» характеризує вчинок жовтих жилетів як диктаторський та злочинний. (Qui impose une autorité arbitraire, dictatoriale et violente à son entourage). Також цей прикметник має алюзійний характер, адже нагадує читачеві про події пов'язані із фашистськими загарбниками по відношенню до євреїв. Тобто, можна зробити висновок, що за характером дій, та слів, що були адресовані пану Фінкелькроту, маніфестанти порівнюються саме із фашистами.

Розглянемо приклади компаративних конструкцій у статтях із соціо-економічної тематики. Автор статті, присвяченої зростаючій економічній

кризі, пише : *«Dans une crise telle que celle que nous traversons, les plus résistants sont les plus autonomes. Ce constat vaut, à l'échelle des individus, des entreprises comme des Etats»*. В даному прикладі підприємства та окремі підприємці порівняні до держави. За структурою даного компаратива вбачаємо наступну модель «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – опущено», як і в одному із попередніх прикладів бачимо, що опущено модуль (ознаку) порівняння. Проте можемо також сказати, що у даному уривку модуль порівняння приховано у фразі попередньої тієї, де вжито компаратив : *«les plus résistants sont les plus autonomes»*. Мається на увазі, що найбільш стійкі організації (підприємства) є найбільш самостійними, так само як і будь-яка держава, що сильною владою и керуванням підтверджує свою автономність.

Звернемося до французького тлумачного словника і спробуємо проаналізувати дане порівняння на семантичному рівні. *« L'Etat - Société politique résultant de la fixation, sur un territoire délimité par des frontières, d'un groupe humain présentant des caractères plus ou moins marqués d'homogénéité culturelle et régi par un pouvoir institutionnalisé»*. *«L'entreprise - Affaire agricole, commerciale ou industrielle, dirigée par une personne morale ou physique privée en vue de produire des biens ou services pour le marché ; unité économique de production ; firme»*. Бачимо, що обидва об'єкти є спільнотою або організацією, об'єднаною одним керівником та спільними інтересами. Отже, автор, використавши таке порівняння підкреслює спільні риси організації та розподілу влади таких інституцій як підприємство та держава.

Автор журналу «Investir» у своїй статті наводить одразу два приклади вживання компаративів у публіцистиці: *«Plutôt que de voir, comme dans certaines interprétations du texte de la Genèse, la nature comme une ressource que l'on peut dominer et piller, il s'agit de considérer l'homme comme un jardinier responsable de la planète et qu'il doit en prendre soin»*. У першій частині уривку ми бачимо, що автор порівнює природу із ресурсом яким нібито можна нехтувати, а далі проводить паралель між людиною та садівником, що має дбати про планету. Французький тлумачний словник визначає садівника як

людину, чиєю роботою є обробка та утримування (підтримання) садів (Personne dont le métier est de cultiver et entretenir les jardins). Наша планета дійсно є одним великим садом, що потребує уваги та догляду, а не невичерпним ресурсом, яким людство користується та нехтує проблемами природи. Саме таку ідею вбачаємо у словах автора, що вжив дані порівняння. За структурою даний компаратив представляє наступну модель: «**А** – іменник, **В** – іменник, **С** – опущено» за якою робимо висновок, що об'єкт та предмет порівняння виражені чітко, тоді як модуль – приховано (опущено).

Вивчаючи зміст статей журналу «Le Figaro Magazine» знаходимо декілька прикладів вживання компаративних зворотів. У статті, присвяченій лівійському конфлікту, автор пише: «*L'évolution du conflit libyen résonne comme une gifle pour l'Union européenne et l'Otan*», порівнюючи розвиток даного конфлікту із ляпасом ЄС та НАТО. Із визначення даного тлумачним словником бачимо, що ляпас є не тільки фізичною дією (удар долонею по обличчю), а й символом приниження та образи: «*blessure d'amour-propre, humiliation, affront, vexation*». Тим самим автор статті підкреслює наскільки ситуація у Лівії є образливою для європейських цінностей.

Що стосується структури даного порівняння, можемо констатувати наступну морфологічну модель: «**А** – іменник+додаток, **В** – іменник, **С** – дієслово», всі три компонента порівняльної конструкції присутні (об'єкт, предмет та модуль), на відміну від попередніх прикладів, де об'єкт або модуль були опущені, або виражені імпліцитно (приховано).

На сьогоднішній день, однією із поширених соціальних тем є питання фемінізму. Автор наступною вивченої нами статті дає таку характеристику цьому явищу: «*Concevoir le féminisme comme une bataille entre les femmes et les hommes, c'est ne pas aborder par le bon angle le sujet de l'égalité femmes-hommes. Il ne s'agit pas de remplacer une domination par une autre*». З даного уривку бачимо, що явище фемінізму стоїть в одному контексті із поняттям баталії (битви, війни). Проте, як можна зрозуміти таке порівняння вжито не самим автором, він навпаки спростовує таку паралель, підкреслюючи, що дане

трактування соціального руху фемінізму зовсім не означає битву між чоловічою та жіночою статтю. На структурному рівні знову бачимо опущення модуля порівняння, так як про ознаку здогадуємося із значення об'єкта та предмета. За функцією у тексті порівняння виступає в якості наочного прикладу.

Ще однією болючою точкою сучасного суспільства є свобода слова та самовираження. Символом цього питання став Шарлі Ебдо – щотижневик, редакція якого постраждала від терористичних актів у 2015 році. Автор пише: «*En 2015, « Je suis Charlie ! » s'impose comme le slogan universel de la liberté d'expression*». В даному прикладі цікавим є те, що об'єктом порівняння є ціла фраза, а не предмет чи явище, виражене одним словом, аби його можна було віднести до певної частини мови за морфологічною моделлю. Також, можемо сказати, що дана порівняльна конструкція несе у собі алюзійний характер, адже автор не вказує на пряму на події у редакції. За тлумачним словником слоган – це коротка, вражаюча формула, що використовується для поширення думки та підтримки дії (*Brève formule frappante lancée pour propager une opinion, soutenir une action*), тобто вживаючи саме це слово автор підкреслює поширювальний характер вислову «Я є Шарлі!», що завдяки сміливій репутації видання поширює ідеї свободи самовираження та свободи слова.

Автор статті із журналу «*Le Figaro Economie*» пише: «*Les réunions des grands dirigeants de la planète et les sommets internationaux ne sont décidément plus ce qu'ils étaient*». Дане порівняння значно відмінне від проаналізованих нами вище: в даному випадку об'єктом та предметом порівняння є одна й та сама річ - *les réunions des grands dirigeants de la planète et les sommets internationaux*, та окрім модуля порівняння (що є не стільки опущеним, скільки імпліцитно вираженим) відсутнє будь-яке порівняльне слово, таке як *comme*. В даному уривку на компаратив нас наштовхує вживання конструкції *ne sont plus ce qu'ils étaient*, що відносить читача до минулого часу, коли збори, про які каже автор були інші. Також зчитується негативна конотація даного вислову, автор виражає думку про те, що раніше політичні заходи були значно

кращі організовані. Проте така оцінка виражена журналістом не експліцитно, як ми знаємо, передова публіцистична стаття є фактуальною, а не аналітичною, і в даному випадку автор не має змоги чітко висловити власну думку та оцінку ситуації.

Розглянемо ще один приклад вживання компаративної конструкції, де замість порівняльного слова використані ступені порівняння. Автор статті «Libération» пише: «*« Le nouveau système est plus simple, plus juste et plus lisible », se défend le ministère du Travail, qui pilote cette disposition*». Мова в даному уривку йде про нову систему, що зменшує податковий кредит для пенсіонерів, що користуються послугами найманих працівників. Також, зауважимо, що приведений вище компаратив використовує не сам автор статті, він цитує міністра праці, що є не першим випадком цитування фрази із порівняльним зворотом. Як і у попередньому прикладі, тут бачимо, що об'єкт та предмет порівняння один й той самий – система, проте завдяки ступеням порівняння (*plus simple, plus juste et plus lisible*) мовець підкреслює відмінність одного випадку від іншого, даючи власну оцінку. В даному випадку порівняння використовується задля наочності: показати різницю між новою та старою системами, за допомоги ступенів порівняння.

Ще один приклад вживання компаративу у публіцистичному тексті знаходимо у статті газети «Les Echos», присвяченій гучній справі Карлоса Гона, звинуваченого у фінансових махінаціях. Автор пише : «*Le 8 janvier, lors d'une audition devant la Cour de Tokyo, Carlos Ghosn avait affirmé son innocence. Selon lui, les documents incriminés concernant sa rémunération étaient personnels. Il les considérait comme une sorte de registre à faire valoir auprès de Nissan au moment où il s'agirait de négocier les conditions financières de son départ*». В даному випадку порівняння не є прямим цитуванням, проте ми бачимо, що автор статті передає слова Гона, де він оцінює приписані йому у злочин папери як своєрідний реєстр. Задля кращого розуміння, звернемося до тлумачного словника: «registre - étendue des moyens dont dispose quelqu'un dans un certain domaine», з такого визначення можемо зробити висновок, що колишній глава

Рено навмисно наполягав, що цінні папери – його власність, аби захистити себе від звинувачень. За структурою знову можемо констатувати опущення модуля порівняння, про який здогадуємося із значення предмета порівняння. Можемо сказати, що використовуючи слова самого Гона, що намагався себе виправдати, автор іронізує з приводу обраного порівняння, адже докази проти звинуваченого були наявні.

У двох приведених вище прикладах ми спостерігали використання не авторських порівнянь, а цитувань інших мовців, з цього можемо дійти висновку, що порівняння, (а не пояснення самим автором статті) є також способом економії думки.

За останні півроку ситуація із карантинном з приводу коронавірусу стає все більш заплутаною. Нові міри безпеки громадян змінюються по всьому світу, і не завжди ці міри є зрозумілими та логічними. Із інтернет-видання «Le monde» : «*« La Fnac des Ternes, à Paris, a mis un panneau : “Vous pouvez être 604 dans le magasin.” Or ce magasin est plus petit que Saint-Sulpice. Voilà une discrimination qui saute aux yeux », avait-il affirmé. « Si Saint-Sulpice avec ses 6 170 m² ne peut accueillir que 30 personnes, cela fait 205 m² par personne alors qu'on est à 8 m² pour les commerçants », avait réagi pour sa part Franck Bouscau, représentant de l'association Civitas. [...] Comparer la situation des commerces et des lieux de culte ne serait pas pertinent, avait-elle également souligné. « Dans un magasin, les gens passent, ne se parlent pas, ne restent pas assis les uns à côté des autres », avait-elle fait remarquer en notant que les théâtres, les cinémas, les bars et les restaurants demeuraient, eux, fermés. « Trente personnes (dans un lieu de culte), ce n'est pas beaucoup », a admis Mme Léglise, mais « on peut faire plus de messes, pas seulement le dimanche matin », avait-elle ajouté».* В першу чергу, а даному випадку ми бачимо використане порівняння по факту читання тексту. Автор не прибігає до традиційного компаративу: ми не бачимо в тексті жодного порівняльного слова, явно вираженого модуля порівняння; із контексту ми здогадуємося, що є об'єктом та предметом компаратива. Одразу можемо констатувати, що на даному прикладі спостерігаємо наявність

не порівняльного зворота, а звичайного компаратива, що *відчувається* із контексту. Із контексту статті ми бачимо, що порівнюються дві ситуації, пов'язані із карантинними мірами: у храмі та у магазині. Автор ідеї із першого уривку статті, якого цитує журналіст, виражає думку стосовно дискримінації церкви у порівнянні із ситуацією у магазині: не дивлячись на те, що територія храму значно привищує територію магазину, кількість людей, що допускається до відвідування церкви у кілька разів менше. Автор вбачає нелогічність даного рішення з боку адміністрацій. У другому уривку статті пані Легліз виражає відмінну думку, підкреслюючи, що навідміну від церкви, у магазині люди не розмовляють, не сидять поряд. Таким чином, на даному прикладі ми бачимо порівняння, засноване за цитуванні однієї людини, стосовно різниці між ситуаціями допуску громадян до церкви та до магазину, проте, ми також можемо віднайти порівняння двох несумісних ідей, з двох різних уривків статей, наведених вище: один критикує ідею великої кількості відвідувачів магазину, інший – захищає.

На структурному рівні ми не можемо виокремити жодної морфологічної моделі за відсутності явних об'єктів, предметів, модулів порівняння та компаративного слова. Проте, можемо констатувати, що даний випадок є прикладом ситуації, де порівняння одного явища з іншим, а також ознаки цього порівняння знаходяться безпосередньо в контексті статті. Що стосується функції порівняння у даному прикладі, то мова йде про принцип наочності: порівнюючи дві різні ситуації із мірами безпеки під час карантину, автор наводить на думку про нелогічність прийнятих дій.

Підбиваючи підсумок всьому вище вказаному, зауважуємо, що наявність порівняльних зворотів у змісті передових публіцистичних статей дуже мала. На структурному рівні, жоден із проаналізованих нами уривків не підпадає під організовані морфологічні моделі, побудовані на прикладах компаративів у мові. Крім того, нам вдалося виокремити нові моделі на основі порівняльних конструкцій із публіцистичних текстів, такі як : «**А** – іменник+додаток, **В** – іменник, **С** – дієслово» (1 приклад), «**А** – іменник, **В** –

іменник, *C* – опущено» (3 приклади), «*A* – іменник, *B* – іменник, *C* – прикметник» (1 приклад), де *A* – частина мови об'єкта порівняння, *B* – предмета порівняння і *C* – модуля. На відміну від компаративних конструкцій, закріплених у мові, де частіше за все опущено об'єкт порівняння, у компаративах, вживаних в публіцистиці майже в усіх випадках приховано модуль (ознаку) порівняння, про яку здогадуємося із семантики предмета або алюзійного характеру компаративного звороту. Об'єкт порівняння може бути не прихований, а вказаний у попередній фразі, так як мова йде про певний уривок тексту.

Також, зауважимо, що сталі порівняльні конструкції відрізняються від публіцистичних тим, що у тексті компаративом може виступати ціле речення.

Можемо констатувати, що порівняльні звороти, використані автором публіцистичних статей вказують на його оцінку тим подіям або явищам, яким присвячений зміст тексту. Проте, не завжди у передовій статті можемо зустріти компаративи, написані журналістом, бувають випадки цитувань політичних та соціальних діячів. Також, зауважимо, що використання порівнянь не обмежується компаративними зворотами та реченнями, вони (порівняння) можуть бути виражені на контекстуальному рівні – рецепієнт відчуває компаратив.

Щодо функції порівнянь та порівняльних конструкцій у публіцистичному тексті, то констатуємо, що у більшості випадків вони виступають в якості алюзійних та наочних елементів, що дозволяє автору статті дохідливо донести свою думку.

Отже, робимо висновок, що регламент передової французької публіцистичної статті не дозволяє широке використання порівняльних конструкцій та зворотів, адже вони несуть за собою особисту оцінку та відношення автора і мають безпосередній персональний вплив на рецепцію читача.

ВИСНОВКИ

Отже, маючи за мету дослідити основні особливості порівняльних конструкцій у сучасній французькій мові і засобів її вираження, ми опрацювали поняття категорії «порівняння» та засоби її відбиття у мові та мовленні. Під порівняльними конструкціями розуміємо розгляд двох чи більше живих, неживих, конкретних чи абстрактних об'єктів для висвітлення їх подібності та відмінності. Судження, сформульовані в результаті порівняння, розкривають зміст понять про порівнювані об'єкти, і в цьому відношенні порівняння використовується в якості прийому. Вчені виокремлюють наступні типи порівнянь: логічні, або необразні порівняння, що встановлюють подібність і відмінність предметів і явищ дійсності, та образні, або порівняння-уподібнення, що являє собою також порівняльну конструкцію, побудовану на основі логічного порівняння, але служить іншим цілям мовного вираження.

У подальшому ході роботи ми ознайомились із структурою порівняння, що складається з чотирьох компонентів: суб'єкту, об'єкту, модуля та засобу порівняння. У розгорнутих порівняннях присутні всі чотири компоненти порівняння. У скорочених порівняльних конструкціях присутні тільки суб'єкт і об'єкт порівняння, а третій компонент (модуль порівняння) опущений. Також, щодо засобів вираження порівнянь, ми розглянули синтаксичний засіб, що передбачає вираз порівняльного значення різними синтаксичними одиницями, та лексичний засіб, що являє собою слова з семантикою порівняння.

Далі, ми опрацювали поняття «публіцистичний текст», що являє собою трансформований текст, який можна інтерпретувати як різновид класичного тексту, як вид медіатексту, як продукт масової комунікації і як засіб масової комунікації. Найбільш розповсюдженими категоріями є: інформаційно-описові жанри (замітка, кореспонденція, звіт, інтерв'ю, бліцопитування, питання-відповідь, репортаж), аналітичні жанри (аналітичний звіт, кореспонденція, соціологічне резюме, анкета, моніторинг, рейтинг, рецензія)

та художньо-публіцистичні (нарис, фейлетон, памфлет, пародію, сатиричний коментар, життєва історію, легенда, епіграф, епітафія).

Вивчаючи типи публіцистичних текстів ознайомились із поняттям «базовий текст», основним типом якого є новинний.

У подальшій роботі ми вивчили поняття "передова стаття", що в сучасній газетній журналістиці являється похідною від синтезу двох прагматичних типів тексту: інформаційно-директивного і аналітичного. Цілеустановка класичної форми передової статті відрізняється цільовою спрямованістю на формування громадської думки, потрібного тій чи іншій газеті.

Передова стаття висловлює точку зору редакції з найактуальнішого питання на даний момент та допомагає правильно орієнтуватися в проблемах суспільного життя, реагує на актуальні події.

Основні вимоги до написання передової публіцистичної статті є актуальність теми, глибоке розкриття і обґрунтування висунутих завдань.

У подальшій роботі ми обрали із французького фразеологічного словника 100 прикладів порівняльних зворотів и проаналізували їх, розподіливши на морфологічні моделі. Із обраних нами ста прикладів порівняльних зворотів, виражених у мові, було виокремлено одинадцять різних морфологічних моделей. Методом калькулятивного аналізу було виявлено, що найчисельнішою морфологічною моделлю є третя – **А** (суб'єкт порівняння) – опущено, **В** – (предмет порівняння) іменник, **С** (модуль)– прикметник. Трохи меншою кількістю представлені перша (14прикладів) і друга (19 прикладів) моделі (**А** – опущено, **В** – іменник, **С** – дієслово; **А** – опущено, **В** – іменник+прикметник або додаток, **С** – дієслово). Виходячи із цього, робимо висновок, що предмет порівняння найчастіше виражений іменником (самостійно чи у поєднанні із прикметником), а модулем порівняння є прикметник чи дієслово.

Здійснений функціональний аналіз компаративів, відібраних із публіцистичних статей, призвів до наступного висновку: чисельність

порівняльних зворотів передовий публіцистичній статті є невисокою. На структурному рівні, жоден із проаналізованих нами уривків не підпадає під організовані морфологічні моделі, побудовані на прикладах компаративів у мові. Нам вдалося виокремити нові моделі на основі порівняльних конструкцій із публіцистичних текстів, такі як : «**A** – іменник+додаток, **B** – іменник, **C** – дієслово» (1 приклад), «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – опущено» (3 приклади), «**A** – іменник, **B** – іменник, **C** – прикметник» (1 приклад), де **A** – частина мови об'єкта порівняння, **B** – предмета порівняння і **C** – модуля. На відміну від компаративних конструкцій, закріплених у мові, де частіше за все опущено об'єкт порівняння, у компаративах, вживаних в публіцистиці майже в усіх випадках приховано модуль (ознаку) порівняння, про яку здогадуємося із семантики предмета або алюзійного характеру компаративного звороту.

Також, зауважимо, що сталі порівняльні конструкції відрізняються від публіцистичних тим, що у тексті компаративом може виступати ціле речення.

Констатуємо, що порівняльні звороти, використані автором публіцистичних статей вказують на його оцінку тих подій або явищ, яким присвячений зміст тексту. Проте, не завжди у передовій статті можемо зустріти компаративи, створені журналістом, бувають випадки цитувань політичних та соціальних діячів. Також, зауважимо, що використання порівнянь не обмежується компаративними зворотами та реченнями, вони (порівняння) можуть бути виражені на контекстуальному рівні – рецепієнт відчуває компаратив.

Щодо функції порівнянь та порівняльних конструкцій у публіцистичному тексті, то констатуємо, що у більшості випадків вони виступають в якості алюзійних та наочних елементів, що дозволяє автору статті дохідливо донести свою думку.

Таким чином, можемо зробити висновок, що регламент передової французької публіцистичної статті не дозволяє широке використання компаративних конструкцій, адже вони несуть за собою особисту оцінку та відношення автора і мають безпосередній персональний вплив на рецепцію

читача. Передова стаття не є призначеною для оприлюднення особистих позицій її автора, (головного редактора, репортера чи оглядача). Таким чином бачимо, що в передовій статті автор рідко говорить від першої особи, та робимо висновок, що не може зловживати такими засобами як порівняльні конструкції, адже, окрім демонстрації спільних та відмінних рис предметів, явищ або ситуацій, компаративи можуть нести за собою персональну оцінку автора.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артамонова К. Кузнецов В. Герменевтический аспект языка СМИ. *Язык средств массовой информации. Учебное пособие для вузов / под ред. М. Володиной . М.: Академический проект «Альма Матер», 2008. С. 99-117.*
2. Арутюнова Н. Д. Метафора и дискурс. *Теория метафоры.* Москва : Прогресс, 1990. С. 5–32.
3. Булах М.Б. Психолингвистическая аспектология анализа перифразов в медиа. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* Київ: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2015. 169 с.
4. Вежбицкая А. Сравнение – градация – метафора. *Теория метафоры.* Москва: Прогресс, 1990. С. 133–152.
5. Виноградова С.А. Инструменты речевой манипуляции в политическом медиадискурсе. *Вопросы когнитивной лингвистики.* 2010. С. 95-101.
6. Гальперин И. Текст как объект лингвистического исследования. Изд. 4-е., стереотипное. М.: КомКнига, 2006, 233 с.
7. Десемантизированные сравнения в системе образных средств русского и французского языков. *Сборник научных работ аспирантов ВГУ. / Отв ред. И.В. Назарова: В 2 ч. Часть I. Гуманитарные науки. Воронеж, 2001. С. 94-99.*
8. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
9. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения Учеб.пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Академия, 2004. 304 с.
10. Корзун, Е.С. Лингвотекстовые особенности речевого жанра "Передовая статья": На материале газет ФРГ. автореферат дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Моск. гос. лингвистич. ун-т. Москва, 1991. 18 с.
11. Красных В.В. Основы психолингвистики и теории коммуникации. Москва: Гнозис. Кучково поле, 2001. 270 с.

12. Кройчик Л. Система журналистских жанров. *Основы творческой деятельности журналиста* : учеб. для студ. вузов по спец. „Журналистика” / ред.-сост. С.Г. Корконосенко. СПб. : Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. С. 125-167.
13. Мисонжников Б. Жанры журналистики : предмет и форма творческой рефлексии. *Жанры в журналистском творчестве: мат. науч.-практ. семинара «Современная периодическая печать в контексте коммуникативных процессов»* / отв. ред. Б. Мисонжников. СПб. : С.-Петербург. гос. ун-т, 2004. С. 3-5.
14. Новоселов. М.М. Сравнение. *Новая философская энциклопедия. В четырех томах.* / Ин-т философии РАН. Научно-ред. совет: В.С. Степин, А.А. Гусейнов, Г.Ю. Семигин. М.: Мысль, 2010 т. III, Н – С, С. 625-626.
15. Новоселов М. М. Тождество. *БСЭ*. Т. 26. М.: Советская энциклопедия, 1977. 665 с.
16. Огольцев В.М. Модели компаративного словообразования: Уч. пособие по спецкурсу. Пермь: Изд-во Пермск. ун-та, 2008. 64 с.
17. Основы творческой деятельности журналиста : Учебник для студ. вузов по спец. „Журналистика” / Ред.-сост. с. Г. Корконосенко. СПб. : Знание, 2000. 272 с.
18. Пиаже Ж. Генетический аспект языка и мышления. *Психолингвистика. Сборник статей.* / Составитель А.М. Шахнарович. Москва. Прогресс. 1984. 366 с.
19. Полонский А.В. Гречихин М.В. Публицистика: особый вид словесного творчества в пространстве массовых коммуникаций. *Вестник Белгородского Университета Потребительской Кооперации.* Белгород: Автономная некоммерческая организация высшего образования "Белгородский университет кооперации, экономики и права", 2006. С. 313-317.
20. Різун В. Літературне редагування . К.: Либідь, 1996. 234 с.
21. Різун В. Основи журналістики у відповідях та заувагах. К.: Либідь.2004. 80 с.

22. Селіванова. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. П.: Довкілля-К., 2006, 716 с.
23. Смущинська І.В. Порівняння як стилістична фігура і проблеми її інтерпретації та перекладу. *Мовні і концептуальні картини світу*. Вип. 2(44). Київ: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2013. С. 302–308.
24. Сокіл В.В. Жанр. *Енциклопедія сучасної України*. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=20330 (дата звернення: 26.04.2020).
25. Костюк М. Засоби вираження порівняння у французькій мові. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. Збірник наукових праць. №30. 2014 С. 30-40
26. Тепляшина А. К вопросу типологии жанров массовой прессы. *Жанры в журналистском творчестве: материалы науч.-практ. сем. / отв. ред. Б. Мисонжников*. СПб. : С.-Петерб. гос. ун-т, 2004. С. 16-28.
27. Тертычный А. Жанры периодической печати : учеб. пособ. М. : Аспект Пресс, 2000. 312 с.
28. Троїцький М. Наука про дух. Загальні властивості і закони людського духу, т. 2. М., вид. Н.А. Абрикосова 1882. М.: ЛИБРОКОМ, 2012. 142 с.
29. Ушинский К. Родное слово. Год 3-й. Руководство к преподаванию по «Родному слову». Собр. соч. Т. 7. М.; Л.: Изд-во Акад. пед наук, 2006. 360 с.
30. Шатуновский С.О. Введення в аналіз. Одеса: Слав'янська. 1923. С. 37-49.
31. Шерковин Ю.А. Психологические проблемы массовых информационных процессов. М.: Мысль, 1973. 214 с.
32. Юм Д. Соч. Сочинения. Т. 1. М.: Мысль, 1965 , 103 с.
33. Arnaud P.J.L. Détecter, classer et traduire les métonymies (anglais et français). *Passeur de mots, passeurs d'espoir. Lexicologie, terminologie et traduction face au défi de la diversité: Actes des huitièmes journées scientifiques du Réseau de chercheurs LTT*. Lisbonne : Agence Universitaire de la Francophonie, 2011. P. 503–516.
34. Bacry P. Les figures de style. P. : Editions Belin, 2000. 335 p.

35. Bonhomme M. Pragmatique des figures du discours. P.: Honoré Champion éditeur, 2005. 284 p.
36. Editorial. URL: <https://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89ditorial>. (дата звернення: 11.07.2020).
37. Fontanier P. Les Figures du discours (introduction par Gérard Genette). P. : Fontanier. P. : Flammarion, 1977 [1830]. 503 p.
38. Fromilhague C. Les figures de style. P. : Nathan, 1996. 128 p.
39. Gardes Tamine J. Pour une nouvelle théorie des figures. P. : PUF, 2011. 223 p.
40. Lazarev F., Novoselov M. Methodological analysis of comparison operation in physics and mathematics. Bucarest: Abstracts, 1971. 280 с.
41. Les figures de style. Comparaison, métaphore, personnification. URL: <http://irreverens.unblog.fr/2010/01/20/les-figures-de-style-comparaison-metaphore-personnification> . (дата звернення: 05.05.2020).
42. Smouchtchynska I. Stylistique des figures: Les tropes. K.: Université de Kiev, 2008. 206 p.
43. Smouchtchynska I. Stylistique des figures: Les figures non-tropiques. K.: Logos, 2010. 312 p.
44. Smouchtchynska I. A propos de la nouvelle théorie des figures stylistiques: problèmes principaux. *Стиль і переклад*. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2014. Випуск 1(1). С. 105–123.
45. Stolz Cl. Initiation à la stylistique. P.: Ellipses, 1999. 139 p.
46. Suhamy H. Les figures de style. 5-e éd. P.: PUF, 1992. 125 p

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

47. Словник української мови: в 11т. Т. 10. / ред. тому: А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк. К.: Наукова думка, 658 с.
48. Философский словарь (под ред. Фролова И.Т.) Изд 4-е, М.: Политиздат, 1981. 445 с.
49. Larousse. URL: <https://www.larousse.fr/> (дата звернення: 03.05.2020).

50. Le Petit Robert de la langue française. Paris : Robert, 2017. 2836 p.
51. Le traisor de la langue fr. URL: <https://www.le-tresor-de-la-langue.fr/> (дата звернення: 03.05.2020).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

52. Investir (2020).
53. Les Echos (2020)
54. Le Figaro (2017-2020).
55. Le Figaro Economie (2018).
56. Le Figaro Magazine (2018-2020).
57. Le figaro et vous (2018-2020)
58. Le Monde (2019-2020).
59. Le Point (2019)
60. Liberation (2018-2019)
61. Poemes. Charles-Marie Leconte de Lisle. Les éléphants.
URL:https://poesie.webnet.fr/lesgrandsclassiques/Poemes/charles_marie_leconte_de_lisle/les_elephants (дата звернення: 20.06.2020)
62. Socialter (2020)

ДОДАТОК А

№	Порівняльний зворот	Дефініція	Переклад українською
1.	Se conduire comme en terrain conquis	вести себя как завоеватель	Поводитись як завойовник
2.	être libre comme l'air	быть свободным как ветер	Бути вільним як вітер
3.	fuir comme le diable l'eau bénite	боятся как черт ладана	Боятись як чорт ладану
4.	se ressembler comme deux gouttes d'eau	быть походим как две капли воды	Бути схожим як дві краплі води
5.	méchant comme un âne rouge	злой как черт	Злий як чорт
6.	têtu comme un âne	упрямый как осел	Впертий як віслук
7.	être malade comme une bête	быть тяжело больным	Бути тяжко хворим
8.	travailler comme une bête	работать как вол	Працювати як віл
9.	être lourd comme un bœuf	быть тугодумом	Бути тугодумом
10.	frapper comme une brute	зверски избивать	По-звірячому бити
11.	ingrat comme les chats	в высшей степени неблагодарный	Дуже невдячний
12.	retomber comme un chat sur ses pattes	уметь ловко выкручиваться из затруднений	Вміти викручуватись із тяжкого становища
13.	suer comme un cheval	взмокнуть от напряжения	Взмокнути від напруги
14.	recevoir qn comme un chien dans un jeu de quilles	встретить кого-л. в штыки	Сприймати когось у штики
15.	il est connu comme le loup blanc	(уничиж.) его знают как облупленного	(зневажл.) його знають як облупленого
16.	crédule comme un mouton	(ирон.) слишком доверчивый	(ірон.) занадто довірливий
17.	tourner comme un ours en cage	метаться, как зверь в клетке	Кидатись як звір у клітці

18.	vivre comme un ours	жить замкнуто; чураться людей	Жити замкнуто, чуратися людей
19.	ignorant comme une carpe	полный невежда	Повний невіглас
20.	engueuler [traiter] qn comme du poisson pourri	обругать кого-л. последними словами	Лаяти когось останніми словами
21.	être heureux comme un poisson dans l'eau	чувствовать себя как рыба в воде	Почуватися як риба у воді
22.	être hardi comme un coq sur son fumier	(ирон.) чувствовать себя как петух в своём курятнике	(ірон.) почуватися як півень у своєму курнику
23.	être comme l'oiseau sur la branche	быть в шатком положении	Бути в хиткому становищі
24.	souple comme une couleuvre	скользящий как уж	Слизкий як вуж
25.	s'y entendre comme à ramer des choux	ни бельмеса не смыслить в чём-л.	Нічого не тямити у чомусь
26.	haut comme trois pommes	от горшка два вершка	Дуже низький
27.	réglé comme une montre suisse	точный, пунктуальный	Точний, пунктуальний
28.	mentir comme un arracheur de dents	врать как сивый мерин, без зазрения совести	брехати як сивий мерин, без докорів сумління
29.	sa langue va comme un claquet	у него язык без костей	У нього язик без кісточок
30.	bête comme ses pieds	глупый как пробка; набитый дурак	Дурний як пробка
31.	faire qch comme un pied	делать что-л. из рук вон плохо, отвратительно	Дуже погано щось робити
32.	se débrouiller comme un pied	быть недотёпой; справляться с делом из рук вон плохо	Дуже погано щось робити
33.	juger d'une chose comme un aveugle des couleurs	разбираться в чём-л. как свинья в апельсинах	Не розбиратись у питанні

34.	être triste comme un bonnet de nuit	ходить как в воду опущенным, унылым	Бути похмурим
35.	changer d'avis comme de chemise	иметь семь пятниц на неделе	Мати сім п'ятниць на тижні
36.	changer de qch comme de chemise	менять что-л. как перчатки	Міняти щось як рукавиці
37.	se retourner comme un gant	легко менять убеждения	Легко змінювати думку
38.	raisonner comme une pantoufle	нести околесицу, чушь городить	Казати нісенітниці
39.	aimable [gracieux] comme une porte de prison	крайне угрюмый, неприветливый	вкрай похмурий, непривітний
40.	se discuter comme des marchands de tapis	отчаянно спорить, грызться	Галасно спорити, гризтися
41.	vivre comme un coq en pâte	жить припеваючи, как сыр в масле кататься	Жити як сир в маслі
42.	ramasser de l'argent comme s'il en pleuvait	грести деньги лопатой	Загрібати гроші лопатою
43.	bon comme le pain	добрейшей души	Дуже добрий
44.	malin comme un singe	хитрый как обезьяна	Хитрий як мавпа
45.	sot comme une carpe	глуп как пробка	Дурний як пробка
46.	sot comme un papier	глуп как пробка	Дурний як пробка
47.	sot comme ses pieds	глуп как пробка	Дурний як пробка
48.	sot comme un prunier	глуп как пробка	Дурний як пробка
49.	sot comme un papillon	глуп как пробка	Дурний як пробка
50.	Le moine repond comme l'abbe chante	Каков поп, таков и приход (букв, монах отвечает так, как поет аббат)	Який піп, такий прихід
51.	Industrieux comme une abeille	очень искусный, умелый (букв, умелый как пчела)	Дуже вмілий
52.	industrieux comme un castor	(букв, умелый как бобер)	Дуже вмілий

53.	industrieux comme une fourmi	(букв, умелый как муравей)	Дуже вмілий
54.	S'en moquer (s'en soucier) comme de l'an quarante	вовсе не считаться с кем-л. или с чем-л.; думать о чем-л. как о прошлогоднем снеге; плевать на кого-л. или на что-л. (букв, заботиться о чем-л. или о ком-л. как о сороковом годе)	Не рахуватися з кимось
55.	Serieux comme un ane qu'on étrille	очень степенный; важный как индюк (букв, как осел, которого чистят скребницей)	Дуже серйозний
56.	serieux comme un ane qui boit dans un seau	(букв, важный как осел, пьющий из ведра)	Дуже серйозний
57.	serieux comme un concile	(букв, важный как церковный собор)	Дуже серйозний
58.	serieux comme un pape	(букв, важный, степенный как папа римский)	Дуже серйозний
59.	serieux comme un eveque	(букв, важный, степенный как епископ)	Дуже серйозний
60.	Souple (flexible) comme une anguille	гибкий, ; изворотливый как уж (букв, гибкий как угорь)	(перен.) гнучкий як вуж, той, що легко пристосовується
61.	Avoir cent yeux comme Argus	перен. быть очень зорким, бдительным (букв, иметь сто глаз как Аргус [по греческой мифологии — стоглазый великан, прозванный «всевидящим»])	Бути дуже уважним
62.	veiller a qch. comme au lait sur le feu	быть начеку, настороже; неотступно следить за чем-л. (букв, следить за чем-л. как за молоком на огне)	Бути пильним

63.	Etre enferme comme dans une boite	быть словно в клетке; быть как в каменном мешке (букв, как в коробке)	Бути наче в клітці
64.	Trainer qn. или qch. comme un boulet	перен. Долго и мучительно возиться с кем-л. или с чем-л.; мучиться чем-л. (букв, тащить кого-л. или что-л. как пушечное ядро)	(перен.) мучитись із чимось
65.	Passer (courir, glisser) comme un chat sur (la) braise	вскользь упомянуть о чем-л.; избегать определенной темы (букв, пробежать как кошка по горячим углям)	побіжно згадати про л. ; уникати певної теми
66.	Dur (sec) comme un caillou	1) твердый как камень; 2) перен. очень суровый; черствый, бесчувственный, твердый как камень.	Твердий як камінь (перен. - бездушний)
67.	dur comme le (du) bois	твердый как дерево	Твердий як камінь (перен. - бездушний)
68.	dur comme (du) diamant	твердый как алмаз	Твердий як камінь (перен. - бездушний)
69.	dur comme (du) marbre	букв, твердый как мрамор	Твердий як камінь (перен. - бездушний)
70.	mou comme du colon	Ант. (1) твердый как камень)	М'який (за х-ром)
71.	doux comme un agneau	Ант. (1) твердый как камень)	М'який (за х-ром)
72.	Tourner comme un ecreuil en cage	вертеться как белка в колесе	Крутиться як білка в колесі
73.	Dur comme (du, le) fer	1) очень твердый, жесткий, твердый как сталь; 2) перен. очень суровый; черствый, безжалостный, твердый как железо; 3) крепкий как дуб;	Твердий як сталь (перен.- бездушний, витривалий)

		выносливый как ломовая лошадь.	
74.	Majestueux comme un fleuve	величественный, торжественный, величавый (букв, как река)	Величний (наче ріка)
75.	Honteux comme un renard qu'une poule aurait pris	очень сконфуженный, смущенный (букв, пристыженный как лисица, пойманная курицей)	Дуже збентежений, зніяковілий
76.	Patient comme un chat qui se brule les pattes	очень нетерпеливый (букв, терпелив как кошка, которая обожгла себе лапы)	Дуже нетерплячий
77.	Retomber comme un chat sur ses pattes (sur ses pieds)	перен. ловко выкрутиться из беды, из неприятного положения, выйти сухим из воды (букв, падать как кошка на лапы)	(перен.) спритно викрутитися з біди, з неприємного становища, вийти сухим з води
78.	Avoir du credit comme un chien a la boucherie	ирон. но пользоваться никаким доверием (букв, пользоваться таким же доверием, как собака в мясной лавке)	(ірон.) не мати (не користуватися) довіри (довірою)
79.	Faire d'une chose comme des choux de son jardin	распоряжаться чем-л. как заблагорассудится; делать что-л. как захочется (букв, распоряжаться чем-л. как капустой со своего огорода)	Робити, що заманеться
80.	Presser qn. comme un citron	перен. выжать из кого-л. все соки; выжать кого-л. как лимон	Вижати із когось всі соки
81.	Sa langue va comme un claquet (de moulin)	у него язык без костей, у него язык как трещотка (букв, у него язык работает как	У нього язык без кісточок

		мельничный толкач)	
82.	la langue lui va comme la navette d'un tisserand	(букв, у него язык работает как ткацкий челнок)	у нього язык наче ткацький станок
83.	Traiter qn. comme le dernier des derniers	обращаться с кем-л. как с самым последним человеком	Поводитись із кимось як в останнім
84.	trailer qu. comme une quanlite negligeeable	пренебречь кем-л., не обращать на кого-л. ни малейшего 'внимания, ни во что не ставить его (букв, обращаться с кем-л. как с чем-то, не стоящим внимания)	Нехтувати кимось
85.	S'en défendre comme d'un meurtre	усиленно опровергать	посилено спростовувати
86.	Menteur comme un arracheur de dents	отъявленный лжец	страшенний брехун
87.	Menteur comme panegyrique	отъявленный лжец	страшенний брехун
88.	Menteur comme un laquais	отъявленный лжец	страшенний брехун
89.	Menteur comme épitre dédicatoire	отъявленный лжец	страшенний брехун
90.	Menteur comme un oraison funèbre	отъявленный лжец	страшенний брехун
91.	Bavard comme un merle	болтливый как сорока	балакучий як сорока
92.	Franc comme un merle	душа нараспашку	Дуже відвертий
93.	Gai comme un merle	развеселый	Дуже веселий
94.	Avoir de l'esprit comme quatre	быть чертовски умным (букв, обладать умом за четверых)	Бути дуже кмітливим
95.	avoir de l'esprit comme un ange	(букв, быть умным как ангел)	Бути дуже кмітливим

96.	avoir de l'esprit comme un bossu	(букв, быть умным как горбун)	Бути дуже кмітливим
97.	avoir de l'esprit comme un demon	быть чертовски умным	Бути дуже кмітливим
98.	S'en aller comme on est venu	уйти бесследно, исчезнуть (букв, уйти так же, как и пришел)	(перен.) безслідно зникнути
99.	Lent comme un escargot	Медлительный как улитка	Повільний як равлик
100.	Hargneux comme un dogue	Злой как собака	Сварливий як собака

RESUME

L'objet d'étude de notre recherche sont constructions comparatives en français moderne.

Le sujet de recherche est l'analyse structurale-sémantique et fonctionnelle de constructions comparatives dans un texte journalistique.

L'objectif: identifier les caractéristiques des inflexions comparatives dans les dictionnaires phraséologiques et les analyser dans la langue journalistique française moderne.

L'analyse nous permet de conclure que les constructions comparatives dans le texte journalistique ont dans la plupart des cas un caractère allusif, car elles renvoient le destinataire à certains événements historiques, politiques et socioculturels déjà connus. Nous affirmons que les inversions comparatives utilisées par l'auteur d'articles journalistiques indiquent son appréciation des événements ou phénomènes auxquels le contenu du texte est consacré. Cependant, pas toujours dans l'article principal, nous pouvons trouver des comparatifs écrits par un journaliste, il y a des cas de citations de personnalités politiques et sociales. Aussi, on peut dire que les réglementations de l'article journalistique français de premier plan ne permettent pas l'utilisation généralisée de constructions comparatives, car elles portent une appréciation et une attitude personnelles de l'auteur et ont un impact personnel direct sur l'accueil du lecteur.

Mots-clés: *comparatif, inversion comparative, construction comparative, article journalistique avancé, objet de comparaison, sujet de comparaison, module de comparaison.*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Приходько Аліна Русланівна, студентка 2 курсу,
форми навчання денної, факультету Іноземної філології,
спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма
Мова і література (англійська), адреса електронної
пошти prikhodkoalina842@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему
«Категорія компаративності та засоби її репрезентації у французькій
мові»

відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що
визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких
ознайомлений/ознайомена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи
є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям
академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою
Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї
системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____